

ATSAKOMYBĖ

4. ŪKININKAI

Dr. Jonas Jasaitis

(Tęsinys)

Varčiau rankose šio amžiaus trečiojo dešimtmečio Lietuvos kaimų planus. Nepaprastai dailiai išrašytus, kruopščiai išbraižytus. Iš apiblukusių popierių prabilo atgyjanti nepriklausomos Lietuvos valstybės istorija: dvarų dalijimas, žemės skyrimas savanoriams...

Pagaliau stovime abu su tėte savo buvusioje žemėje. Nuo to atmintino pasivaikščiavimo paežiais praslinko 43 metai. Nebėra nieko, kas primintų buvusį taip kruopščiai tvarkomą ūkį. Kur mūsų sklypo ribos, o kur kaimynų žemė? Tėtis, bejėgiškai dairdamasis nusilpusiomis akimis, vis kartoja: "Turi būti atmatuota kuo tiksliau, kad nei sau, nei kitam žalos nepadarėtum, kad bereikalingų kivirčų neatsirastų. Atsiimkim, vaikeliai, tik savo žemę."

Bet ką begali susigaudyti, jei viskas taip suniokota? Sunaikintas ne tik miško masyvas ir visi, jo rankomis išpuoselėti, beržynėliai. Nukasti kalneliai, o jų smėlis ir žvyras išvežtas į kolchozų statybas. Užarti keliai, išrausti baisiausi melioracijos "kanalai". Tai šen, tai ten mėtosi stiklo šukės, primenančios kolchozinės santvarkos metais išgertus butelius.

Sodyba visiškai sunaikinta, net jos vieta buldozeriais sulyginta. Žemė kiečiausia, stovime tarsi ne dirvoje, o ant alfalto. Dirvožemis suskeldėjęs. Vėjas švilpia nuo vienos kalvos, esančios už kelių kilometrų, link kitos ir niekas jo nebesulaiko. Argi ši, varpučiais, kiečiais ir dagiais apaugusi karvių ganykla ir yra mūsų žemė?

Tik staiga, o Dieve, matau kažkokią, aiškiai ne lauko gėlę. Nors ir labai suvargusi, susmulkėjusiais žiedeliais, bet vis tiek ji stiebiiasi pro kietą dirvos plutą. O antai, rabarbaro kotelis stypso. Plytgaliukai vienur ir kitur vartaliojasi. Štai kur mūsų gyventa! Čia buvo ir yra mūsų namai!

Dar po kurio laiko, nugaleję visokias keisčiausias kliūtis, išklausę aibes patyčių, galime pasakyti: "Žemė gražinta! Mes vėl esame jos savininkai!"

Deja, mes neturime nieko, ko reikia žemdirbiui. Neišliko nė vieno pastato. Neturime jokių galingesnių žemės

dirbimo įrankių. Mes neturime pinigų jiems įsigyti. Ir iš kur jų gali turėti visą gyvenimą varganą algele gavęs mokytojas arba senelis – buvęs kolchozo laiškinninkas? Tačiau nė už ką nebeatiduosime atgautos savo žemės. Rasime išeitį ir net tokiomis sąlygomis sugebėsime jos neapleisti...

Nerimastingai bėgo mėnesiai vėl nepriklausomybę atkūrusioje Tėvynėje. Automatais švaistėsi nuolat girti okupantų kareiviai – netoliese esančios raketinės aikštelės "sargybiniai". Vėl išgirdome žodį "kulak" ("buožė" - rus.). Net pajuodęs iš pykčio prašvilpdavo kolchozo, dabar tarsi pasityčiojant pervardinto "bendrove", vadukas. Sykį jis nebeištvėręs sustojo ir drėbė: "Už melioraciją turi man užmokėti. Sėdėtum dabar savo pelkėje, jei ne kolūkiai!"

Prisiminiau, koks jis atklydo į mūsų apylinkę prieš dvidešimt metų. Plonutis, apibrizgusias kelnes užsiempęs. Su kokių įniršių jis tada naikino vienkiemius! Dabar prieš mane, ką tik išsirioglinęs iš "valdiško" džipo, stovėjo "tūzas". Apdribusiu pagurkliu, įsispraudęs į geros odos striukę. Pro atsegtą apykaklę blizgėjo masyvus aukso kryželis. Kaip čia dabar? Kailį išvertė? Juk taip neseniai jis tiesiog tyčiojosi iš tikinčiųjų kaimiečių, išsiruošusių važiuoti į Šiluvos atlaidus. O gal čia ne kryželis, o tik aukso gaminytis, liudijantis apie savininko turtą?

Mano palaikę lietpaltį kiaurai košė rudeninis vakaris. Neturėjau jokio noro leistis į ilgą kalbas. Tačiau, dar kartą žvilgtėrėjęs į gražiai kylančius kviečių želmenis, nutylėti nebepajėgiau ir atsakiau jam savo klausimais:

– O kiek tu man skolingas už neteisėtą naudojimąsi žeme, už iškirstą mišką, išvežtą žvyrą, už dirvožemio eroziją? Ar žinai, kiek metų reikės, kad viskas, ką subjaurojai, būtų atkurta?

Pokalbis nutrūko taip pat staiga, kaip ir prasidėjo. Prastai sudegusio benzino dvoką greitai nunešė vėjas...

Tačiau kalbos kalbomis, o gyvenimas ėjo visai ne taip, kaip galėjo eiti, jeigu valdžia, užuot parėmusi naujakurius,

Merkinės piliakalnis. V.Grincevičienės nuotr.

nebūtų jiems visaip kenkusi. Nors okupantai išsinešdino, bet vėl visu savo "gražumu" išlindo buvusi valdininkija. Atrodo, kad niekam nereikia tavo užaugintų javų. O jeigu išprašei per didžiausią vargą ir pažintis, kad juos supirktų, tai, grūdus atvežęs, pinigų gerokai lauksi. Vis žadės: gal kitą mėnesį, gal dar kitą.

Kai galų gale atsiimi pinigų, paaiškėja, jog jie – trigubai nuvertėję. Tai iš tavęs už viską delpinigių lupa, o tu už pavėluotą išmokėjimą jokio priedo nesulauki. Suskaičiuoji, kiek kainavo "technikos" samdymas, trąšos, chemikalai piktžolėms naikinti. O kur dar sandėlio nuoma, transporto išlaidos? Javus juk ne iš pjūties lauko priėmė, o savo klėtį, dar nežinia, kada pasistatysi. Štai ir žiūri, kad visas tavo darbas ne pelnas, o nemažą nuostolį atnešė. Beje, nepamiršk priskaičiuoti ir konjako butelį grūdų produktų kombinato laborantei, kurio reikėjo, kad "analizės" būtų tinkamos, nes kitaip iš tavęs niekas tų grūdų nebūtų priėmęs.

Buvęs kolchozo dirbtuvių vedėjas visus savo didelės sodybos pašalius traktorių, šienapjovių, trąšų barstytuvų, kultivatorių ir visokių kitų padargų prisigrūdė. Net kombainas kieme pariojglinas. Šis tas "nubyrėjo" ir buvusiems traktorininkams bei vairuotojams. O likusiems teko tik kažkokie "baltieji čekiai" ir "pajai". Kada nors, sako, kažką už juos gausi. Bet kad "bendrovės" jau nebėra! Bankrutavo! Tai kas beatiduos? Buvusi partorgė, tapusi "agrarinės tarnybos" atsakinga darbuotoja, kandžiai šypsosi:

– Iš Landsbergio prašyk!

Netolimas kaimynas –

VASARA TĖVIŠKĖJE

Vilija Guobaitė

*Vasara jau bėga
Pievom, parugėm,
Pasipuošus vėlei
Nuostabiom gėlėm.*

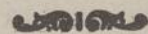
*Ežere bangelė
Ritas palengva.
Nuo kvapų šilelio
Svaigsta man galva.*

*Varpos jau nubalo,
Svyra... Net graudu...
Prie pušyno žalio
Bruknių atrandu.*

*Dar žiogai polkute
Po langais užgros.
Laumės puotoj suksis
Ligi pat aušros.*

*Žiogo vis klausyčiau
Taip ilgai, ilgai.
Tik paklausčiau tyliai:
"Ar nepavargai?"*

*Vasara gimtinėj
Visada trumpa...
Aidi paskutinė
Nuostabi gaida.*

traktorininkas ir kombainininkas, kolchoze kaip ir daugelis, su buteliu kartais pagraugavęs, bet girtuokliu dar nespėjęs pasidaryti, per baisiausius vargus atsiėmė savo tėvų buvusius 12 hektarų. Šitą iš žlungančios bendrovės gavęs, šį tą pats tyliai "prichvatizavęs", dar kai ką iš metalo laužo krūvos išsitraukęs ir susiremontavęs, su didžiausiu džiaugsmu griebėsi darbo. Žiemą miškininkams talkininkavęs, gerų rąstų prasivežė, lentų prisipjovė, didžiulę daržinę griebėsi statyti. Čia pat galingą rūšį išsibetonavo, tvartą susitvarkė. Jau ir didesnei trobai pamatus pasižymėjo. Per trisdešimtmetį persirites vyras lyg iš naujo atgimė: niekada

įkaušusio nebepamatysi. Didžiulį lauką raudonaisiais burokėliais užsodino, polietileno plėvele dengtus šiltnamius pomidorams susirentė. Mat miestas – netoliese, daržovių paklausa visada buvo didelė. Visa šeimyna kasdien įtemptai triūsė. Šeimininkas, minutę laiko suradęs, vis į parduotuves užsuka ir grįžta patenkintas: kainos ne tik nekrinta, bet net kyla.

Atėjus derliaus dorojimo metui, šoka ten, šoka šen, o burokėlių niekas neperka. Kas gi čia dabar? Parduotuvėse kelios suvytusios ropų tės voliojasi, o iš jo puikiausios prekės neima. Visur gir-di tą patį atsakymą:

– Mes turime savo tiekėjus.

Girdėta iš Vilniaus

• **ATSIŠVEIKINIMO VIZITAS.** Į Lietuvą su atsišveikinimu vizitu atvyko JAV "Military to military" programos Europoje vadovas pulkininkas Lee Alloway. Netrukus jį šiame poste pakeis kitas karininkas. "Military to military" yra speciali Pentagono programa, kurios tikslas – dalinimasis patirtimi su įvairių pasaulio valstybių kariškiais, jų švietimas, konsultacijos įvairiais klausimais. Lietuvoje ši programa įgyvendinama nuo 1992 metų.

• **TAURAGĖS PILI GELBĖS ALAUS GERBĖJAI.** Griūva Tauragės pilis, kuriai restauruoti reikėtų nors 70 tūkstančių litų. Tiek pinigų neturi nei pilyje įsikūręs "Santakos" muziejus, nei savivaldybė. Pili gelbėti pasišovė joje prieglobstį radęs alaus gerbėjų klubas, kuris pakvietė visuomenę į talką.

• **LIETUVOS KARIAI AMERIKOJE DALYVAUS PRATYBOSE PAGAL NATO PROGRAMĄ.** Beveik dvi dešimtys Lietuvos karių išvyko dalyvauti JAV rengiamose daugiašalėse taikos palaikymo ir humanitarinių operacijų pakrantės pratybose "Cooperative Osprey-96". JAV karinių oro pajėgų lėktuvų iš Rygos su lietuviais atskrido latviai ir estai. Rugpjūčio 12-30 dienomis Šiaurės Karolinos valstijos Camp Lejeune karinėje bazėje pagal NATO programą "Partnerystė taikos labui" rengiamose pratybose daugiau kaip tūkstantis karių iš įvairių šalių mokosi vadovauti jungtiniams taikos palaikymo daliniams.

• **NORILSKE KALĖJUSIŲ ATMINIMUI.** Kaune, Lietuvos karininkų ramovėje paminėtos Lietuvos karių, kalėjusių Norilsko lageriuose, 55-osios tremimo metinės. Minėjimo metu pristatyta knyga "Karininkų memorialas Norilske".

• **LIETUVOS PREZIDENTAS VYKS Į DANIJĄ.** Prezidentas Algirdas Brazauskas spalio 9-11 dienomis viešės Danijoje su oficialiu vizitu. Jį pakvietė Danijos karalienė ir princas.

• **LIETUVA IR JUNGtinės TAUTOS.** Lietuva iki šių metų pabaigos Jungtinėms Tautoms dar turi sumokėti du milijonus dolerių nario mokesčio. Lietuvos misijos šioje organizacijoje vadovas ambasadorius Oskaras Jusys įsitikinęs, kad Vilnius ras lėšų šiam mokesčiui ir jos neišstiks Latvijos likimas. Latvija dėl laiku nesumokėto nario mokesčio buvo praradusi balsavimo teisę JTO Generalinėje Asamblėjoje.

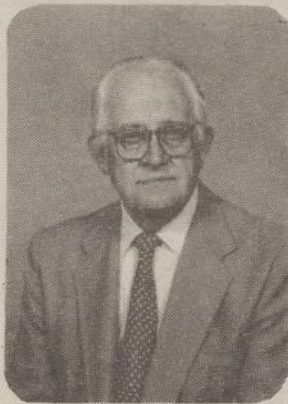
• **LATVIAI APIE BALTIJOS KARINĘ SAJUNGĄ.** Latvijos politikų nuomonės apie Baltijos karinę sąjungą skiriasi, nurodo Latvijos laikraštis "Diena". Laikraštis paklausė Seimo deputatų, kaip jie vertina šiomis dienomis išplatintą Estijos parlamento pirmininko pavaduotojo Arnoldo Riutelio, buvusio Estijos karinių pajėgų vado Aleksandro Einseino ir deputato Eno Tarto pareiškimą, kuriame siūloma įkurti Baltijos šalių karinę politinę sąjungą. Latvijos deputatai sveikina šią iniciatyvą, tačiau abejoja, ar Baltijos šalims pavyks susitarti šiuo klausimu. Seimo Užsienio reikalų komisijos narys, Liaudies santarvės partijos vadovas Janis Jurkanis sakė abejojęs, ar Lietuva ir Estija moraliai pasiruošusios pasirašyti tokį paką artimiausiu metu.

• **KLAIPĖDOJE – "FORDO" AUTOCENTRAS.** Klaipėdos pakraštyje iškilmingai atidaryta uždarnosios akcinės bendrovės "Klaipėdos Vista" įmonė, kurioje bus prekiaujama visų "Fordo" modelių automobiliais ir jų atsarginėmis dalimis, atliekami techninės priežiūros bei remonto darbai.

• **RENGIAMAS LIETUVOS IR LENKIJOS PREZIDENTŲ SUSITIKIMAS.** Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su Lietuvoje viešėjusiu Lenkijos Ministru pirmininku Vlodzimiežu Cimoševičiumi. Pokalbio metu buvo aptarti rengiamo Lietuvos ir Lenkijos prezidentų susitikimo klausimai.

• **SKOLINASI, KAD ... IŠMOKĖTŲ SKOLĄ.** Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas susitiko su įtakingos pasaulio finansų istaigos "J.P. Morgan" atstovais, atvykusiais į Lietuvą. "J.P. Morgan" organizuoja antrąją 75 mln. JAV dolerių paskolą Lietuvos valstybės biudžeto deficitui dengti. Paskolą tikimasi gauti rugsėjo mėnesį. Pirmoji tokia 33 mln. dolerių vertės paskola buvo suteikta balandžio mėnesį. Tarp skolintojų, be "J.P. Morgan", buvo New Yorko bankas "Morgan Guaranty Trust Company of New York", Liuksemburgo bankas "Dresdner Bank", "Nomura Bank International Plc." ir The bank of Tokyo Mitsubishi, Ltd." Paskola buvo suteikta už 9 proc. metinių palūkanų. Grąžinti ją reikia rugsėjo mėnesį. Antroji paskola bus suteikta metams ir 1 dienai. Jos palūkanos – 0,25 punkto mažesnės. Iš antrosios 75 mln. dolerių paskolos bus grąžinta pirmoji 33 mln. dolerių vertės paskola, o likusi dalis panaudota valstybės biudžeto reikmėms.

Iš visur apie viską

Algirdas Pužauskas

Dešiniųjų viltys

Respublikonų partijos delegatų konvencijai pasibaigus, šiek tiek pakilo kandidato Bob Dole populiarumas. Prie to nemažai prisidėjo viceprezidentinio kandidato pasirinkimas. Jack Kemp turi gerą vardą tarp tautinių mažumų – meksikiečių ir juodųjų – dar iš tų dienų, kai jis buvo prezidento G. Busho Butų ir Miestų plėtros sekretoriumi 1989 metais. Partijai buvo naudinga ir atsargos generolo juodaodžio buvusio kariuomenės štabo viršininko Colin Powell kalba.

Kandidatas Bob Dole, kalbėdamas Respublikonų partijos konvencijoje iškėlė kai kurias Amerikos ydas ir ragino grįžti prie senųjų idealų, kuriuos dešimtmečiais puolė kairiosios jėgos. "Ką gi mums davė tas nutolimas nuo "pasenusių vertybių"? – klausė kalbėtojas ir tuoj pat atsakė: "Daugelio amerikiečių įsitikinimu mes dabar turime: nusikaltimus, narkotikus, mergvaikius, abortus, atsakymą nuo savo pareigų bei vaikų apleidimą". Kalbėtojas kvietė laikytis senųjų tradicijų ir neatsisakyti pagrindinių vertybių: Dievo, šeimos, garbės, pareigingumo ir Tėvynės.

Bob Dole pripažino, kad yra sunkumų ir švietimo srityje, pabrėždamas, kad jis kaltina ne mokytojus, bet jų unijas: "Jei švietimas būtų karas, jūs jį pralaimėtumėt. Jei švietimas būtų biznesas, jūs bankrutuotumėt. Jei tai būtų pacientas ligoninėje, jis mirtų", – kalbėjo kandidatas.

Kas parengė kalbą?

Kai kurie JAV prezidentai buvo puikūs oratoriai, kaip, pavyzdžiui, 16-asis prezidentas A. Linkolnas. Nuo 29-tojo prezidento Hardingo išsivystė mada samdyti specialistus – žinomus rašytojus ar žurnalistus svarbesnėms kalboms parašyti. Kandidato Dole kalbą, kurioje jis paskelbė priimančios konvencijos delegatų ragini-

RINKIMŲ KAMPANIJA

mą tapti JAV prezidentu, sakini po sakinio perrašė ukrainiečių kilmės teisininkas Tymčiuk, 37 metų amžiaus. Baigęs Willamette, Oregono universitetą, metus padirbėjęs Marion apskrities prokuroro padėjėju, Tymčiuk 1985 metais išvyko į Washingtoną, kaip Oregono kongresmeno Denny Smith štabo narys. Sostinėje jis buvo pakviestas dirbti Elizabeth Dole štabe, kai ji buvo Darbo sekretorė. Tymčiuk padėjo perrašyti Dole kalbą taip, kad ją suprastų kiekvienas Kansas valstijos, kur gimė ir augo kandidatas Dole, ūkininkas. Sakiniai, kuriuos mėgsta Harvardo universiteto politikos mokslo žmonės, buvo pašalinti. Paklaustas, kodėl senatorius Dole, kuriam buvo prieinami garsūs kalbų rašytojai, pasirinko jį, Tymčiuk atsakė: "Jis žino, kad aš jokių savo politinių planų neturiu, man svarbiausia – jo interesai."

"Žalieji" ir kiti kandidatai į prezidentus

Respublikonų konvencija kainavo partijai 30 milijonų dolerių. Tuo pačiu metu Los Angeles mieste įvyko gamtos mylėtojų – "žaliųjų" partijos suvažiavimas, kuris kainavo 25,000 dolerių. Šio suvažiavimo delegatai savo kandidatu į prezidentus iškėlė 62 metų amžiaus Ralph Nader. Delegatų kalbose buvo kalbinamos didžiosios biznio korporacijos, kurios daro spaudimą vyriausybėms. R. Nader pareiškė, jog tėra viena korporacijų partija su dviem galvomis: demokratų ir respublikonų. Kas ketverius metus pasirinkimas tėra tarp blogo ir blogiausio prezidento, pasakė R. Nader.

Žaliųjų suvažiavime dalyvavo 350 aktyvistų. Svarbiausią kalbą pasakė Sierra klubo pirmininkas David Brower. Jis kaltino prezidentą Clintoną, kad jis padarė daugiau skriaudos Amerikos gamtai negu prezidentai G. Bush ir R. Reagan, kartu paėmus.

Gamtosaugos kandidatas jau įrašytas į balsavimo lapus dvilikoje valstijų. Iki balsavimų tikimasi įrašyti R. Naderį į 30 valstijų sąrašus. Bus bandoma išsprasti jį į būsimus kandidatų debatus. Yra vilties, kad gamtosaugos judėjimas toliau augs.

Jau paaiškėjo, kad Ross Perot bus prezidentinis Reformų partijos kandidatas. Viceprezidento dar ieškoma. Neaišku, kuriai iš didžiųjų partijų daugiau pakenks tos naujos mažosios partijos. Jei neapsisprendę rinkėjai daugiau balsų atimtų iš dabartinio prezidento Clintono, jo persvara dabartinėse apklausose visai sumažėtų ir respublikonų partijos šansai pakiltų. Iki rinkimų galima laukti piktos, neatlaidžios kampanijos.

Mažins mokesčius

Respublikonų kandidatas Bob Dole svarbiausiu masalu rinkėjams pasiūlė pajamų mokesčių sumažinimą visiems 15%. Be to, jis pasiūlė, kad šeimoms už kiekvieną vaiką būtų suteiktas 500 dolerių mokesčių kreditas. Vidutiniškai šeima su dviem vaikais, jei jos pajamos siekia 35,000 dol. per metus, mokėtų net 56 proc. mažiau mokesčių, negu moka dabar. Kai prezidentas Clintonas išreiškė savo kalboje per radiją abejonę, iš kur respublikonai paims tiek pinigų (net 90 milijonų dolerių per šešerius metus), kandidatas Dole Springfielde, Illinois pasakytose kalboje atrėžė, kad dabartinė valdžia "greit turės grįžti į Arkansą".

Reformų partija, suvažiavusi Valley Forge, Pensilvanijoje, kritikavo abi didžiąsias politines partijas ir griežtai pasisakė už valstybės biudžeto subalansavimą. Ji reikalavo keisti rinkimų finansavimo įstatymus, kad kandidatai neliktų skolingi biznieriams, kurie auksa kandidatams dideles sumas pinigų, laukdami iš jų saulankių įstatymų, kai šie taps Kongreso nariais ar Baltųjų rūmų šeimininkais.

Keliais sakiniiais

• Prancūzija ištrėmė apie 7,000 juodųjų imigrantų, nes valstybėje yra daug bedarbių. Pasaulio spaudos dėmesį atkreipė vienoje bažnyčioje apsigyvenusieji 300 svetimšalių iš Afrikos. Jiems gresia ištrėmimas. Dešimt jų protestuodami paskelbė bado streiką.

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Oro paštu | užsienį metams \$100.00 pusel metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

"PASAKYKITE PAVYDO PAVARDE"

Kiekvienam laikraštiniui visada būna labai malonu, kai išgirsta aptarinėjant jo straipsnius. Net jei ir peikia, jei ginčijasi. Vistiek. Svarbiausia, kad skaito. Tada jauti: laikraštis gyvena. Žmonės juo domisi.

Tačiau kartais ta skaitytojų reakcija įgauna, na, kaip čia švelniau pasakius, visai netikėtą formą. Taip atsitiko ir išspausdinus mano apmąstymus "Juodasis pavydas".

Iš pradžių pasigirdo klausimai:

– Kažin, apie ką jis ten parašė? Kas tas pavyduoklis? Bet matai, kokių būna...

Paskui tiesiog pasiūlyė skambučiai. Vieni "dėkojo":

– Seniai "jam" reikėjo taip užvožti. Ir kiek aš nuo "jo" prisikentėjau! Kiek "jis" man kraujo sugadino...

Klausiausi ir klausiau, apie ką čia taip kalba mano nelauktas pašnekovas.

– Nagi apie "tą" (pasako man pavardę ir vardą). Neapsimeskit, gerai žinau. Tas veikėjas, kaip iš akies trauktas. Ir ne tik man jis taip įkyrėjo. O, aš dar ne tiek apie jį papasakočiau. Žodžiu, gerai jam kliuvo.

Net nebežinau, ką ir sakyti. Nei aš to minėto žmogaus pažįstu, nei apie tokią jo ydą girdėjau. Todėl dėkoju savo pašnekovui už tai, kad jis skaito "Redakatoriaus skiltį", bet tvirtai užtikrinu: "Tikrai ne tas". Tada sutrinka mano pašnekovas. Kaip "ne tas"? Negali būti!

Po keletos dienų skambina kitas žmogus ir tiesiog prašo:

– Paskelbkite to pavyduoklio pavardę. Praeiti nebegaliu: jau keli kaimynai skambino ir priekaištavo. Ko, girdi, kabinėjiesi? Jei gali, pats padėk, o jei negali arba nenori, tai nors nepliurpk...

Bet juk aš tikrai niekuo dėtas.

Puolu raminti ne juokais susikrimtusį žmogų:

– Ne jūs, tikrai ne jūs esate to rašinio herojus. Visai kitą atvejį aprašiau. Bet pats pagalvokite, kaip dabar atrodytų, jei laikraštyje surašytų sarašą asmenų, kurie šiuo atveju – nekalti?

Ir jau visai sutrikau, kai iš vieno žmogaus išgirdau:

– Žinau, kad ne mane galvoje turėjote, kai rašėte. Aš nei su jumis, nei su kitais jūsų bendradarbiais nekalbėjau. Bet labai norėčiau sužinoti tikrąją to žmogaus pavardę, nes ir aš taip manau, kaip jis. Norėčiau pamatyti vienmintį. Nėra ko ko ten tų daktarų į padanges kelti. Operacijos, matai, jiems pavyko. O kas suskaičiavo, kiek nepavyko? Ir to išsiškėlio nėra reikalo garbinti. Atsirado, mat, "prezidentas".

O paskui gavau kelis laiškus. Viename iš jų žmogus, gyvenantis labai toli nuo Klyvlendo, "patvirtino":

– Tas mano kaimynas pats to nusipelnė. Žiauru, žinoma, kad taip jį visų pajuokai išstatei, bet padaryta teisingai. O tai jau nebežinojo, kaip save aukštinti, o kitus su žemėmis maišyti.

Susiėmiau galvą ir laukiau, kas dar gali atsitikti. O paskui atsikvošėjau: ko gi čia taip jaudintis... Juk tikrųjų mano rašinio herojų nėra vienas, laimei, neatpažino. Tie, kuriuos aprašiau, į teismą taip pat nesikreips, nes vargu, ar norės atsistoti tokioje padėtyje, kaip senoje pasakoje pavaizduota:

"Vagie, kepurė dega!"

Mielieji skaitytojai! "Dirva" rašė ir rašys apie reiškinius, o ne apie asmenis. O jei daug save "atpažinusiu" atsiranda, reiškia, tikrai didelį visuomenės skaudulį palietėme.

Juozas Žygas

(Tęsinys)

Reikėtų žinoti, kad net ir aukso kasyklose rasti aukšą gabalais yra beveik neįmanoma. Reikia daug tonų uolienos iškasti ir ją sumulkinginti, kol bus galima svarą aukso išgauti. Juk jis yra labai siauromis gyslomis ir mažais grūdėliais uolienose surandamas.

Visur reikia daug darbo ir pinigų įdėti, kad vėliau būtų galima uždirbti. Lietuva galėtų gana daug turistų patraukti gerai sutvarkytu medžioklės ir žvejybos sportu. Bet, kaip jau esu anksčiau minėjęs, doleriais iš dangaus nelyja.

Miškai, ežerai ir jų gyvūnija yra valstybės nuosavybė. Ne kiekvienas, kuris turi šautuvą, yra įgijęs ir teisę elnių ar stirnų nušauti. Reikalinga valstybės politika, kuri šį klausimą reguliuotų. O tinkamai įstatymus suregulavus ir sąlygas sudarius, galima tikėtis keletos milijonų dolerių uždarbio. Vėliau, šį verslą plėtojant, pelno būtų ir gero kaimo daugiau.

Reikia gerai žinoti ir

su ta mintimi apsiprasti, kad dešimčių milijonų iš karto tikėtis negalima. Dešimtimis milijonų tik paskolos iš užsienio teateina. Jeigu jos protingai į gamybą investuojamos, tai gali būti laikomos palaima. Tačiau tokios, kurias Lietuva iššvaistė, greičiausia jau yra tapusios jos nelaime!

Prieš daugelį metų angliškame žvejybos ir medžioklės sporto žurnale, skaičiau apie stirnų medžioklę Vokietijoje. Pirmiausia, užsieniečiui leidimas medžioti yra gana brangus. Tačiau ir turėdamas leidimą dar negali eiti ir medžioti. Reikia gauti vadovą, kuriuo galėtų būti eigulys (žurnale minimas "forester"). Samdyti vadovą, žinoma, kainuoja. Kad tokia medžioklė būtų įamžinta, juos turi lydėti fotografas. Taigi matote, kad iš vienos dar nenušautos stirnos jau uždirbo valstybė – už leidimą, o savo dalį gavo vadovas ir fotografas. O kur dar kelionė, nakvynė ir maistas!

Stirnų nušovus ir padarius keletą nuotraukų, medžiotojas gaus tas nuotraukas ir ragus. Stirna bus nuvežta į mėsos apdirbimo įmonę, kur jai nudirs kailį. Supjaustytą mėsą parduos restoranams. Medžiotojas, jeigu tokią laimę turės, galės restorane savo nušautos stirnienos vakarienę užsisakyti.

Vakaruose medžiok-

lės yra labai ribojamos ir griežtai kontroliuojamos, bet norinčių medžioti netrūksta. O elnių ar briedžių medžioklė – tai jau didelių turtuolių sportas. Jie už tokį malonumą gana nemažus pinigus palieka. Tokioje medžioklėje papildomai dalyvauja vežikas su gerais arkliais ir dideliu vežimu. Prireikia ir keleto vyrų, kad laimikį į vežimą užtrauktų. Taigi matote, kiek žmonių į tokį "sportą" yra įtraukiama.

Briedžių ir elnių medžioklės vyksta rudenį. Tada ir ūkininkai, savo laukų darbus atlikę, gali jose dalyvauti ir papildomai užsidirbti. Išplėtotas turizmas sudaro sąlygas įvairių suvenyrų gamybai bei jų pardavinėjimui.

Yra daug būdų, kaip pinigų galima uždirbti. Tik dar sykį noriu paminėti, kad be pastangų iš dangaus jie nekrinta.

Apie turizmą baigiant, galima keletą žodžių ir dėl tarptautinio tranzito pasakyti. Jeigu Rusija vėl geležine uždanga neužsidarys, tai jai Baltijos jūra ir jos uostai bus reikalingi. Lietuviai neturėtų galvoti, kad tranzitas beveik per prievartą per ją brausis. Jį reikia pritraukti ir jam tinkamas sąlygas sudaryti.

(Bus daugiau)

Iš visur apie viską

• Rusijos vyriausybė pasiuntė saugumo viršininką generolą A.Lebedį į Čėčėniją, kur jis bando susitarti su čėčėnų vadais dėl taikos sąlygų. Nuo rugpjūčio 6 d., kada prasidėjo čėčėnų puolimas, žuvo arba buvo sužeista apie 1,000 rusų kareivių. Apie 40,000 civilių pabėgo iš Grozno miesto.

Associated Press agentūra paskleidė Amerikos laikraščiuose nuotrauką, kurioje čėčėnas partizanas atkreipęs šautuvą į jauno rusų kareivio galvą. Nuotraukos autorius – Mindaugas Kulbis.

Generolas A.Lebedis spaudos konferencijoje kritikavo rusų kareivių padėtį. Jauni kareivėliai "alkani, neprengti, apsėsti utėlių", – pasakė atsargos generolas, buvęs Afganistano karo dalyvis. (Jo vadovaujamos Rusijos armijos dalys, nuvykusios į Moldovą "ginti rusakalbių", atplėšė nuo jos Padniestrę. Red. pastaba)

(Atkelta iš 2 psl.)

• Filipinų vyriausybė susitarė su musulmonais sukilėliais, veikiančiais pietinėje Mindanao saloje, kurioje karo veiksmai tęsiasi jau 26 metus. Valdžia nutarė suteikti islamo išpažintojams autonomiją savivaldą.

• Ukrainos premjeras vos išvengė mirties. Manoma, kad buvo bandyta jį su sprogdinti. Vyriausybė sustiprino politiką apsaugą. Keli pareigūnai pašalinti iš savo postų.

• Pasibaigus Olimpiadoms žaidynėms, JAV tyrimų grupė PRB (Population Reference Bureau) suskaičiavo, kuri pasaulio valstybė gavo daugiausia medalių už savo sportininkų laimėjimus. Skaičiuota pagal valstybės gyventojų skaičių, nustatant, kiek medalių teko vienam milijonui gyventojų. Tarp laimėtojų pirmąja Naujoji Zelandija ir Airija – abi su trim

aukso medaliais ir su 3.5 mil. gyventojų. Dar geriau laikosi Tonga sala, laimėjusi vieną sidabro medalį, nors gyventojų ten tėra tik 105,000. Šitaip skaičiuojant, Amerikai išeina 0.4 medalio vienam milijonui. Tarp 79 valstybių, kurių sportininkai laimėjo medalius, Amerika liko 40-toje vietoje.

• Valstybės, kaip ir asmenys, vienos sugeba taupyti pinigų, o kitos – ne. Tarp taupiausių pasaulio šalių pirmąja: Belgija, Prancūzija, Japonija, Italija ir Austrija. Mažiausiai taupo: Olandija, Australija, JAV, Kanada ir Švedija.

• Kipro saloje jau nuo 1974 metų taiką prižiūri Jungtinių Tautų kariuomenė. Retkarčiais įvyksta susidūrimai tarp 600,000 graikų ir 150,000 turkų. Rugpjūčio pradžioje, įvykus susišaudymui, du graikai žuvo, 11 sužeista. Nukentėjo ir du JT tautos prižiūrėtojai angliai.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J Ė

STABDOMAS TAUTOS
ATGIMIMAS

Akivaizdi bolševikinės imperijos griūtis prasidėjo 1988 metais. Pavergtų tautų žmonės pradėjo viešai reikšti nepasitenkinimą komunistų veikla, kalbėti apie jų vykdytą tautos fizinį ir dvasinį genocidą. Mitinguose žmonės atvėrė kruvinas širdis, kalbėjo apie sutryptą ir išniekintą tiesą, džiaugėsi trišpalvėmis vėliavomis. Jie, nieko nepaisydami, reiškė tokias savo mintis, už kurias dar prieš pusmetį galėjo atsidurti baltųjų meškų kaimynystėje. Džiaugsmas ir pakilimas liejosi per kraštus. Išsigando kolaborantai ir genocido vykdytojai suprato, kad gali tekti atsakyti už nusikaltamus kruvinus darbus.

Deja, nei vienos rimtesnės bylos, nei vieno teisminio proceso. Gražbyliavimas ir jau spėjus pabosti mitingavimas tęsėsi ir toliau, atgavus nepriklausomybę. Drausminimui palankus momentas nebuvo išnaudotas net po 1991 metų rugpjūčio pučo Maskvoje. Nebuvo priimtas desovietizacijos įstatymas, nebuvo paprašyta "pavargusių" komunistų bent kelietai metų pailsėti, palikti valdymo įstaigas, kaip buvo padaryta kai kuriose kitose pokomunistinėse šalyse.

Nuo bolševizmo nukentėję žmonės siūlė užmiršti nelemtą praeitį, siūlė susitakymą ir vienybę. Deja, kolaborantai suprato tai, kaip bejėgiškumo ir silpnumo apraišką. Iš pradžių išsigandę

Vytautas Kaziulionis

buvę stribai ir kiti okupantų rėmėjai, greitai atsigavo ir "išvertė kailius". Jie demonstratyviai svaidė raudonus partijos bilietus, griebė į rankas maldaknyges ir rožančius.

Mes, kurie pabuvojome bolševikinėje mėsmaļėje, naiviai patikėjome komunistų atsivertimu. Administraciniuose postuose, valdymo aparate palikome lenininių universitetų diplomantus, lyg nepasitikėdami savo sugebėjimais ir kompetencija valdyti nuskurdintą šalį.

Pajutę po kojomis tvirtėjančią žemę, komunistai išvystė plataus masto kenkėjišką veiklą, dirbtinai nusmukdė pramonę, sujaukė ekonomiką. Kolchozų pirmininkai ir partinis aktyvas sujaukė žemės ūkio reformos pradžią. Suklastoję dokumentus, jie išgrobstė viską, kas geresnio pakliuvo po ranka. Sabotavo net pasiūlydami: "Jums – nepriklausomybė, mums – valdžia. Norėjot laisvės, tai ir džiaukitės".

Užliūliuoti gražių kalbų, pakerėti sugrąžintos tautinės atributikos, mes ne iš karto pamatėme, kad Lietuva gramzdinama į nusikalstamumo, korupcijos ir suirutės liūną. Užuominomis netrukus vėl buvo siūloma grįžti į Kremiaus glėbį, į "komunistinį rojų". Ypatingai buvo stengiamasi sužlugdyti ūkio orientaciją į rinkos ekonomiką, sujaukti finansinę sis-

temą. Boikotuodami naftos terminalo statybą Klaipėdoje komunistai orientavo šalį į priklausomybę nuo Rusijos energetikos. Visas savo pačių sukurtas negeroves nesidrovėdami suvertė Lietuvos Sąjūdžio patriotams, vadindami juos tautos skaldytojais, primeddami jiems kaltę už materialinius sunkumus ir buitinius nepriteklus.

Šiuo lemtingu momentu kaip tik buvo pasinaudota per keliasdešimt metų puoselėtais dvasinio genocido svertais. Per ilgą okupacijos laiką alkoholio tvaikė skandintiems žmonėms susiformavo aklo paklusnumo, nepasitikėjimo savimi ir nepilnavertiškumo refleksai. Buvo peržengta ta riba, kada vergas tampa negalvojančiu darbinio gyvuliu. Laisvės samprata jam nustoja egzistavusi, jis išsigąsta netekęs ramščio – šeimininko. O buvę "šeimininkai" nėrėsi iš kailio, vykdydami Kremiaus instrukcijas.

Į atkurtos valstybės parlamentą, komunistai sugužėjo po Sąjūdžio vėliava. Į Seimą jie įžengė, pakeitę partijos pavadinimą. Leniniečių sugrįžimui į valdžią padėjo dešiniųjų partijų, kurių priaugo tartum grybų po lietaus, tarpusavio nesutarimai, lyderių rietenos. Draskomi asmeninių ambicijų, jie nepasidalino kėdžių, nesurado bendros kalbos, sprenddami svarbiausius klausimus.

Rinkimų į seimą pralaimėjimą galima pavadinti kaimo žmonių "laimėjimu". Nemaža jų tiesiog su entuziazmu pasirinko bolševikinį glėbį, tartum musės sukritę į pavadinimą pakeitusios kompartijos propagandines išrūgas. Apmaldu buvo klausytis įvairaus plauko "patriotų", kurie gyrėsi, kad kažkada net į kompartiją įstojo, kad racionaliau save realizuotų "kovoje už Lietuvos laisvę".

Mažiausiai buvo minimi arba išvis neprisimenami pokario partizanai, atidavę gyvybes kovoje su okupantais ir stribais. Partizanai garbingai atliko Lietuvos kariuomenės funkcijas, nors ir pavėluotai. Dėl kariuomenės vadų aplaidumo nebuvo pasipriešinta bolševikinėms ordoms. Brangiai kainavo toks abejingumas Lietuvos karininkams. Nespėjusius pabėgti į vakarus, bolševikai sušaudė arba nukankino Norilsko amžinojo išalo žemėje.

Matydamas, kaip dauguma Lietuvos žmonių pamiršo pokario kaimo jaunimą, studentus, gimnazijų mokinius, kurie palikę auditorijas ir klases, nesvyruodami stojo į partizanų gretas ir paaukojo savo gyvybes už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, jaučiau didžiausią moralinę skriaudą. Todėl

neatsitiktinai pasirinkau šią užduotį: visus Dainavos apygardos, Merkio rinktinės žuvusius partizanus, kiek leis galimybės, iš sąvartynų, žvyruobių ir šulinių perlaidoti į kapines – amžino poilsio vietą. Jų garbingus vardus įamžinti kuklių paminklų granite. Juk valdžiai tie dalykai visiškai nerūpi.

ŽVEJYBOS LAIVYNO NEBĖRA.
NEJAUGI NEBUS IR KALTŲ?

Seimo politinių kalmių ir tremtinių "Laisvės" frakcijos nariai Vanda Briedienė, Balys Gajauskas, Povilas Jakučionis, Zita Šličytė kreipėsi į Lietuvos Prezidentą Algirdą Brazauską ir Generalinį prokurorą Vladą Nikitiną, prašydami: "iširti Lietuvos žvejybos laivyno likvidavimą ir nustatyti, ar už tai atsakingų pareigūnų bei kitų asmenų veikloje nėra nusikaltimo pažymių".

Lietuva, kaip teigia Seimo nariai, "neteko žvejybos laivyno, kuriam priklausė per 130 laivų. Dauguma jų parduoti daug kartų pigiau, negu nustatyta vertė, o kiti rūdija Klaipėdos uoste".

Seimo narė Zita Šličytė birželio 19 d. buvo pa-

teikusi paklausimą Ministrui Pirmininkui L.M. Stankevičiui dėl žvejybos laivų pardavimo. Jos netenkina Žemės ūkio ministro Vytauto Einorio ir Lietuvos žemės ūkio banko valdybos pirmininko Vaclovo Litvino atsakymai į šį paklausimą. Juose sakoma, "kad laivai priklauso Lietuvos žemės ūkio bankui, todėl jis tvarko juos savo nuožūra".

"Laisvės" frakcijos nariai savo prašyme šalies Prezidentui ir Generaliniam prokurorui teigia, kad šis bankas, kurio per 80 procentų akcijų turi valstybė, yra Lietuvos Respublikos nuosavybė. Žvejybos laivai taip pat yra valstybės turtas.

APIE VALSTYBĖS SKOLAS
SUŽINOSIME ...KITĄMET

• **Ataskaita apie valstybės skolas bus pateikta tik kitų metų pradžioje.** Valstybės biudžetas šiemet nesurinko 200 mln. litų planuotų pajamų, nefinansavo 560 mln. litų planuotų išlaidų. Tačiau Finansų ministro Algimanto Krizinausko teigimu šalies finansų sistemai "krachas negresia, nes visi reiškiniai prognozuojami ir iš anksto imamas reikalingų priemonių". Ministras sakė tikis, jog artimiausiu metu biudžeto deficitas bus padengtas. Optimizmo teikia padidėjusi Vyriausybės vertybinių popierių paklausa ir iki 10 proc. sumažėjusios jų palūkanos.

Atsakydamas į Seimo narių klausimus, minist-

ras priminė, kad šiemet dėl Seimo priimto sprendimo suteikti pridėtinės vertės mokesčio lengvatas atsiskaitant už komunalines paslaugas valstybės biudžetas negaus 255 mln. litų planuotų pajamų. Kitų metų biudžetą ketinama sudaryti be deficito. Dėl to 700 mln. litų teks sumažinti išlaidas.

Pasak ministro, valstybės užsienio skola dar nesiekia 1 mlrd. dolerių, bet ji didėja, o vidaus skola jau siekia 1 mlrd. litų. Kitų metų pradžioje pirmąsyk bus pateikta ataskaita apie visas vidaus ir užsienio skolas. Kol nebuvo priimtas valstybės skolos įstatymas, Finansų ministerija to padaryti negalėjo.

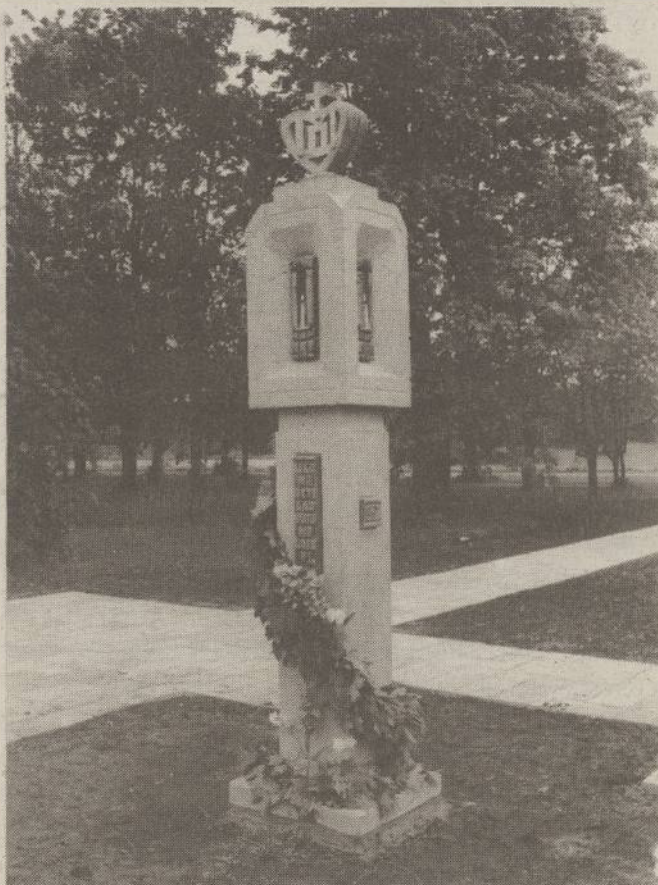
BALTIC NEWS SERVICE
AGENTŪROS PASLAUGA

Naujienu agentūra "Baltic News Service" pradėjo žinių tarnybos darbą Internet. Čia galima kas dvi valandas sužinoti visas "karštas" naujienas anglų kalba iš Lietuvos bei lietuvių kalba – naujienas iš viso pasaulio.

Tikimės, kad mūsų

pastangos nenueis veltui ir išsivija, užsieniuose besimokantys studentai, jaunimas galės gauti objektyvią ir operatyvią informaciją apie įvykius Lietuvoje.

Mūsų home page adresas: www.bns.lt

Paminklas Varėnos geležinkelio stotyje, pastatytas 1991 metais. Iš šios stoties gyvulinis vagonuose buvo išvežami tremtiniai.

MUZIKOS STOVYKLA KALNUOSE

Ugnelė Stasaitė –
Šilėnienė

Kiekvieną vasarą jaunimas stovyklauja "Dainavoje", "Neringoje", "Rake" ar kitose vietovėse Kanadoje ir JAV. Kiekviena stovykla turi savo atskirą programą. Daugiausia vietos joje būna skirta lietuviškajam ugdymui, sportui, pramogoms ir poilsiui.

Šia proga norėčiau supažindinti su specifinės paskirties stovykla, kurioje Suzuki metodu mokoma muzikos. Amerikoje šis metodas yra labai populiarus. Čia veikia net specialūs institutai, kurių tikslas supažindinti ne tik mokinius, bet ir jų tėvus su Dr. Suzuki filosofija, muzikos mokymo būdais bei talento ugdymo principais.

Vienas iš tokių institutų veikia Colorado valstijoje, Rocky kalnuose, Snowmass vasarvietėje, apie 12 mylių nuo Aspen oro uosto. Čia, nepaprastai gražioje kalnų aplinkoje ir veikia vasaros muzikos stovykla. Stovyklą supa didingi 8500 pėdų iškilę kalnai, tarp kurių snieguotų viršūnių iškilęs aukščiausias kalnas – Daly. Iš stovyklos puikus susisiektis su Snowmass miestelyje veikiančiomis įstaigomis: Suzuki institutu, koncertų salėmis,

muzikos klasėmis, restorais ir t.t. Susisiekimas – nemokamas.

I Suzuki instituto rengiamą Snowmass vasaros stovyklą priimami mokiniai, kurie groja bent vienu instrumentu, pavyzdžiui, smuiku, pianinu, arfa, fleita ar gitara. Šioje stovykloje galima naudotis privačiomis pamokomis, grupėmis arba klasėmis, atsižvelgiant į mokinio gabumus, jo pasirengimą bei repertuarą.

Instituto vadovaujama stovykla veikia šeimos principu. Jaunesni kaip 12 metų mokiniai turi būti kartu su tėvais ar globėjais. Vyresni kaip 13 metų gali gyventi vieni "Teen" viešbutyje, priežiūrimi stovyklos darbuotojų.

Kadangi mano dukrelė pradėjo savo pirmąsias skambinimo pianinu pamokas Suzuki metodu ir dabar yra jau gerokai prasilavinusi, nutariau šiais metais, kaip ir pernai, kartu su ja vykti į minėtą stovyklą. Vykome visi trys: aš, vyras Algis ir dukrelė Lindrė. Kelionę pradėjome iš Austin, TX ir stovyklą pasiekėme kitą dieną. Teksas lygumas su plačiais, horizontaliais siekiančiais kviečių laukais greitai pakeitė žaliuojančios aukštumos, kurios netrukus pavirto į rausvos spalvos granito masyvus. Toliau vykdami per New Meksikos valstijos kampą. Čia viskas atrodė saulės ir sausros išdeginta. Neveltui ši valstija ir vadinama "Saulės šviesos" kraštu. Pervaziavę dalį New Mexico, atsidūrėm Colorado valstijoje, kurios didelę dalį puošia garsieji Rocky kalnai. Mūsų kelias vedė palei sriaunią Arkanzos upę. Toliau kopėme į "Independence Pass"

tarpeklių, iškylanti iki 14000 pėdų. Čia net ir vasaros metu sniegas kartais kliudo pravažiuojantiems. Laimei, šiais metais sniego nebuvo.

Šiuo tarpekliais važiuodami ir pasiekėme Snowmass vietovę, kurioje įsikūrusi stovykla. Snowmass – nepaprastai išpuodingame gamtos prieglobstyje išsidėstęs miestelis. Iš visų pusių jį supa kalnai sniegu padengtomis viršūnėmis. Jų papėdėje įvairiomis spalvomis pasipuošusios pievos. Temperatūra vasaros metu čia vidutiniškai siekia 75 F.

Žiemos metu čia daug slidinėtojų, o vasarą oras pilnas muzikos. I stovyklą ši kartą suvažiavo apie 900 muzikuojančio jaunimo atstovų. Tarp jų – ir mano sesutės Matildos, kurios dukrelė Audrė neblogai groja smuiku bei pianinu, šeima. 900 muzikantų grojimas pripildė visą slėnį ir aidė toli kalnų skardžiuose.

Pamokos stovykloje vyksta kasdien nuo 8:15 val. ryto iki 4:15 val. p.p. Pietų pertraukai skirta viena valanda. Visi atvykusieji labai rimtai studijuoja muziką su garsiais profesoriais. Šalia muzikinės praktikos čia vyksta teorijos, folkloro, tautinių šokių ir kitos pamokos. Taigi ši stovykla – ne pramoginė, o darbo. Mokiniai dirba labai rimtai ir pasiekia gerų rezultatų.

Baigiantis stovyklai, rengiami įvairūs koncertai. Vyksta pianistų rečitaliai, koncertuoja smuikininkai ir kiti muzikantai. Pabaigoje 500 smuikininkų groja "Rocky mountain" variaciją, aidinčią toli per kalnus ir slėnius.

Jei kas domisi šia muzikos stovykla, išsamias žinias apie ją gali gauti, kreipdamiesi tokiu adresu: **Miss Gail Seay, Colorado Suzuki Institute, 373 Clermont St. Denver, Colo. 80220-5641**

LOS ANGELES TAUTININKŲ GEGUŽINĖ ... PO STOGU

Antanas Mažeika

Rugpjūčio 4 d. Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos skyrius pakvietė savo narius ir jų draugus į tradicinę vidurvasario šventę – gegužinę, kuri įvyko Tautiniuose Namuose. Gerai atvėsinta salė, gėlėmis papuošti stalai, suteikė šiai šventei labai jaukią, malonią nuotaiką. Diena buvo karšta, tačiau tai neatbaidė ketinančių dalyvauti: į gegužinę susirinko gražus narių ir svečių būrys.

Ponia Irena Bužėnienė maloniai sutiko svečius, parduodama įėjimo ir baro bilietėlius. Šeimininkėms baigiant paskutiniuosius pasirengimus, Tautinių Namų pirmininkas Jonas Petronis ir skyriaus išdininkas Ramūnas Bužėnas susirinkusius vaišino gaivinančiais gėrimais ir linksmindamas maloniu humoru. Skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė, pasveikinusi atvykusius, pakvietė užimti vietas prie stalų.

Puikūs karšti pietūs. Svečius vaišino skyriaus ponios: Rūta Sakienė, Julija Petronienė, Gražina Raibienė ir Janina Rukšėnienė. Gražios dainų ir kitų muzikos kūrinių melodijos visus džiugino. Po pietų buvome vaišinami kavute, pyragaičiais ir kitais skanumynais.

Loterijai, kurią puikiai paruošė Juozas ir Graži-

na Raibiai, praversti buvo pakviestas Vincas Juodvalkis. Jam padėjo Julija Petronienė, Liucija Mažeikienė ir Birutė Gricienė. Loterija buvo pravesta labai įdomiai. Vincas Juodvalkis savo gražiais "šposais" linksmino susirinkusius, sveikino laimėjusius, o nieko neišlošusius guodė, kad dar daug kartų turės progos savo laimę išmėginti. Po loterijos dar ilgai svečiai vaišinosi ir dalinosi maloniais išpučiais.

Padėka už puikią gegužinę priklauso visai skyriaus valdybai: pirmininkei Rūtai Sakienei, vicepirmininkams Juozui Raibiui ir Irenai Bužėnienei, sekretorei Gražinai Raibienei ir išdininkui Ramūnui Bužėnui.

Valdyba, kviesdama narius į gegužinę, priminė, kad tuoj po jos įvyks ALTS skyriaus narių susirinkimas, kuriame bus aptartas pasiruošimas sąjungos seimui. Pirmininkė Rūta Sakienė nurodė, kad mūsų skyrius gali išsirinkti tris atstovus su balsavimo teise, neskaitant tarybos narių, kuriems ši teisė taip pat numatyta statute. Išrinkti Ramūnas ir Irena Bužėnai. Taigi ALTS seime iš mūsų skyriaus dalyvaus septyni atstovai. Susirinkime nutarta skirti Seimui piniginę auką.

Jaunoji muzikantė. V. Grincevičienės nuotraukoje: Vilniaus M.K. Čiurlionio menų gimnazijos smuiko klasės ketvirtokė Nora Grincevičiūtė savo Pirmosios komunijos dieną

Viešnagė gimtinėje. Inž. E. Bartkus ir ALTS pirmininkas Leonas Kriaučiūnas prie Lietuvos Prezidento A. Smetonos vardu pavadintos mokyklos

Regina Juškaitė

Lietuvos Vyčių 83-asis metinis suvažiavimas / seimas vyko rugpjūčio 7-11 dienomis Holiday Inn viešbutyje, Brockton Massachusetts.

Pirmą dieną 60 seimo dalyvių išvyko į idomų istorinį Plymouth miestelį. Ten matėme gyvą istorinį muziejų – sodybą. Žmonės, apsirengę tradiciniais 17-ojo šimtmečio rūbais, pasakojo lankytojams apie jų kasdieninį gyvenimą, rūpesčius ir pergyvenimus. Pasikalbėjome su Wanpanoag indėnais, kurių žemėje apsigyveno piligrimai. Matėme miestelį tokį, koks jis buvo tais laikais, kai imigrantai kolonizavo Naująją pasaulį. Pakrantėje matėme Mayflower II laivą, kuriuo atvyko keliautojai, reprodukciją. Turėjome gerą progą pavaikščioti ir pasigrožėti vandenyno pakraščiais. Matėme žymųjį

Lietuvos Vyčių Centro valdybos dabartinė pirmininkė ir buvusieji pirmininkai. Sėdi (iš kairės): L.Stukienė, E.Oželienė, P.Petkuvienė, A.Klizas Wargo. Stovi: R. Boris, F.Petrauskas, A.Miner.

Plymouth akmenį, lankėmės įvairiose parduotuvėse, valgėme pietus garsiaame Mc Grath's restorane.

Toliau autobusais važiuojome į Cranberry World ir matėme kaip iš spanguolių daromos įvairios sultys, uogienės, padažai ir kt. Vakare aplankėme Our Lady of Sorrow vienuolyną, kurio koplyčioje išklausėme Mišias.

Šis seimas prasidėjo su šūkiu "Pakelkime balsus!" Seimą globojo I-oji Brocktono kuopa. Atvykstančius į seimą sveikino detroitiečio Mykolo Abariaus sukurtas didžiulis plakatas: "Welcome Knights of Lithuania".

Ketvirtadienį suvažiavimas buvo iškilmingai pradėtas Mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Mišias aukojo arkivyskupas John McCormack, Vyčių dvasios vadas – kunigas Juozas Anderlonis, Šv. Kazimiero bažnyčios klebonas John Prusaitis, kunigai: P.Šakalys, W. Wolkovič, A.Contons, A. Janiūnas, S. Saulėnas ir A. Abračinskis. Vargonavo muzikas Faustas Strolia, giedojo solistė Marytė Bizinkauskaitė. Dvasios vadas skatino aukotis Dievui ir Tėvynei. Prisiminėme ir prieš 25 metus mirusį Garbės narį John Jutt. Jaunimas, apsirengęs tautiniais rūbais, atnešė prie altoriaus simbolines aukas: Iosios kuopos seimo plakatą, vytį, pintinėle, medinę koplytėlę, rūtų puokštelę, beržo šakelę, duonos ir vyno.

Pradėjus seimą, buvo perskaityta daugybė sveikinimų Lietuvos Vyčiams. Sveikino ir Brocktono miesto burmistras Jack Yunits. Sudarytas darbo prezidiumas, rozoliucijų komisija, sveikinimų ir mandatų komitetai. Centro valdybos pirmininkė Evelyn Oželienė perskaitė

Šiame suvažiavime įsteigtas naujas finansų komitetas, kuris padės išdininkui ir patikėtiniams subalansuoti biudžetą ir paskirstyti paramą kitoms organizacijoms.

Vyko diskusija "Lietuvių reikalai. Kur eisime toliau?". Jai vadovavo Vincas Boris – LV Lietuvos reikalų komiteto patikėtinis, kuris jau penkti metai redaguoja mėnesinį laikraštėlį, susipažindinantį skaitytojus su politika, religija, ekonomika ir verslu Lietuvoje. Pranas Čižiūnas kalbėjo apie atstovavimą JBANC Vašingtone. "Vyčio" žurnalo redaktorė Marytė Abbott sakė, kad Lietuva galėtų labiau reklamuoti turiz-

ataskaitinį pranešimą, kuriame išsamiai apibūdino organizacijos veiklą per praėjusius metus. Išdininkas John Baltrus perskaitė pranešimą apie LV išdą ir pasiūlė biudžetą 1996/97 metams. Seimo delegatai jį patvirtino. Mandatų komisija pranešė, kad pirmajame posėdyje dalyvavo 181 asmuo. Tarp jų buvo 9 Garbės nariai, 147 atstovai, 11 svečių ir 13 Centro Valdybos narių.

Vakare įvyko susipažinimo vakaras. Po vaišių susirinkome į salę, kurioje įvyko Sodauto etnografinio dainų ir šokių ansamblio koncertas.

83-ASIS LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių organizacijos garbės nariai 83-ajame seime rugpjūčio 10 d. Viduryje sėdi naujasis Garbės narys A.Akule (Akulevičius)

Per posėdžius buvo kalbėta apie tai, kas nuveikta, aptarti ateities planai, atkreiptas dėmesys į didžiulį pagalbos prašymų sarašą. Sesele Margaret Petcavage papasakojo apie a.a. Kazimieros Kaupaitės (Motinos Marijos Kaupaitės) gyvenimą ir seserų kazimieriečių veiklą, renkant parašus prašymui, kad Šventasis Tėvas paskelbtų ją palaimintąja. Buvo kalbama apie organizaciją "Religious Supporting Religious in Lithuania".

Šiame suvažiavime įsteigtas naujas finansų komitetas, kuris padės išdininkui ir patikėtiniams subalansuoti biudžetą ir paskirstyti paramą kitoms organizacijoms.

Vyko diskusija "Lietuvių reikalai. Kur eisime toliau?". Jai vadovavo Vincas Boris – LV Lietuvos reikalų komiteto patikėtinis, kuris jau penkti metai redaguoja mėnesinį laikraštėlį, susipažindinantį skaitytojus su politika, religija, ekonomika ir verslu Lietuvoje. Pranas Čižiūnas kalbėjo apie atstovavimą JBANC Vašingtone. "Vyčio" žurnalo redaktorė Marytė Abbott sakė, kad Lietuva galėtų labiau reklamuoti turiz-

mo paslaugas. Reikia, kad visuomenė daugiau žinotų apie Lietuvą.

"Pagalbos Lietuvai" vadovas Robert Boris papasakojo apie šio junginio veiklą per praėjusius metus, perskaitė neseniai gautą laišką iš Utenos. Jį parašė seselė Dolorita Butkutė, dėkodama už paramą naujai Šv. Klaros ligoninei.

Iždo patikėtiniai Mary Beth Slakis ir Mark Bell kalbėjo apie Vyčių organizacijos nuosavybę.

Labai įdomiai vyko diskusija apie Lietuvos Vyčių 83 metų istoriją. Medžiagą šiai diskusijai surinko Elena Mikalauskas, Pranciška Petkuvienė, Elinor Sluzas ir Loreta Stukienė. Loreta taip pat paskelbė 1996 metų LV Garbės narius – Aleksandrą Akule (Akulevičių) ir arkivyskupą Paulių Marcinkų. 1997 metų kandidatė į Garbės nares – Birutė Stoškienė.

Penktadienio vakare vyko kultūros vakaras – "Nuo Brodvėjaus iki Vilniaus". Tai buvo nuostabus koncertas. Į viešbučio salę susirinko daugiau kaip 300 žiūrovų. Dainavo sopranas M.Bizinkauskaitė, mezzosopranas D.

Mileikienė ir Algimantas Strašunskas. Porą dainų padainavo ir Veronika Bizinkauskas-Cote. Pianinu akomponavo Bradley Pennington.

Naująją 1996-97 m. Centro valdybą sudaro: Dvasios vadas – kun. Juozas Anderlonis, Philadelphia; Pirmininkė – Evelyn Oželienė, Chicago; I vicepirmininkė – Agnes Mickūnas, Philadelphia; II vicepirmininkas – Robert A. Martin, Jr., Chicago; III vicepirmininkė (jaunimui) – Maria Deksnis, Chicago; protokolų sekretorė – Bernice Aviža, Hudson-Mohawk; finansų sekretorė – Dorothy Banos, Pittston; išdininkas – John Baltrus, Philadelphia;

Lietuvos Vyčių 83-asis seimas baigėsi iškilmingu banketu. 1996 metų seimas buvo darbingas ir sėkmingas. Pasimatysime ateinančiais metais 84-jame seime, kuris vyks Dayton, Ohio, rugpjūčio 7-10 d.!

(Spausdinama sutrumpintai iš 18 puslapių užimančio R.Juškaitės pranešimo. Nuotraukos – autorės. Red. pastaba)

Po iškilmingo koncerto "Nuo Brodvėjaus iki Vilniaus" Lietuvos Vyčių seime. Iš kairės: D.Mileikienė, M.Bizinkauskaitė, B.Pennington ir A.Strašunskas

ARKLIŲ KOMISIJOS IR PRIEVOLĖS

Balys Brazdžionis

(Tęsinys)

Netrukus, vokiečių valdžia patvirtino galiojančiais ir visus buvusius bolševikų įvestus įstatymus. Skelbimų lentose pasirodė plakatai vokiečių ir lietuvių kalbomis. Jų šūkis: "Viskas eina naujosios Europos atstatymui ir kovai su bolševikais! Frontuose – milijonai karių, jiems reikia milžiniško kiekio maisto, aprangos ir susisiekimo priemonių". Aišku, kad viską, kas jiems buvo reikalinga, siurbė ir atiminėjo iš Lietuvos.

Vokiečiai kalbėjo, kad Lietuvoje yra daug maisto, javų, gyvulių. Jų įsaky muose buvo pažymėta, kad viską pirk. Nustatytos kiekvieno produkto kainos, nurodyta, kiek jų reikia pristatyti į kooperatyvus. Seniūnai turėjo surašyti visą ūkininkų ir kitų gyventojų turtą. Blankus turėjo pasirašyti suteikusieji žinias. Už neteisingas žinias grėsė kalėjimas arba ištėmimas iš ūkio ir namų.

Aš jau turėjau patirties. Per pirmąją rusų okupaciją taip pat surašinėjo viską. Todėl apie savo ūkyje turimus daiktus ir gyvulius neskiačiau tiesos. Tie, kurie sakė tiesą ir vykdė prievolas, labai nukentėjo: jie turėjo vežti papildomą duoklę.

Aš turėjau 24 hektarus žemės. Surašinėtojai suteikiau šias žinias: 2 karvės, 2 arkliai, 2 vištos, 1 kiaulė, 2 avys. Dirbamos žemės – vos 16 ha. Turėjau gi 5 karves, 24 vištas, ir kt. Baimė ne kartą krėtė, kad gali kas iškūsti ar netyčia išsistarti, ko nereikia.

Mažai atsirado tokių, kurie sakė visą tiesą apie savo nekilonjamąjį ir kilnojamąjį turtą. Panašūs surašinėjimai kartojosi daug sykių. Jie buvo vis smulkesni: reikėjo kiekvieno daikto ar gyvulio žymės užrašyti. Kai kurie ūkininkai pamiršdavo, ką sakė pirmose žiniose, ir dėl to nerimavo. Bet netrukus išaiškėjo, kad niekas netiria jokių netikslumų.

Vieną rugpjūčio die-

ną mūsų apylinkėje buvo paskelbta arklių mobilizacija. Visi, turintieji ne tik arklius, bet ir vežimus bei pakinktus, turėjo juos pristatyti į Pasvalį komisijai. Įsakymas griežtas: kas nepristatys ar sąmoningai agituos prieš, bus suimtas ir griežčiausiai baudžiamas. Taip įbauginti žmonės važiuo keliais keleliais net keletą dienų. Visi turėjo tam tikrus pažymėjimus ir tikėjo, jog be arklio jų ūkyje nepaliks. Bet komisijos į nieką neatsižvelgė. Jokių prašymų, jokių dokumentų nepripažino. Patiko jiems arklys – ir reikalas baigtas.

Daugelis gerųjų arklių neatvedė ir gerais vežimais nevažiuo. Toms komisijoms susidarė vaizdas, kad Lietuva neturi nei gerų arklių, nei vežimų: visi seni, perkarę, šlubi ar su prieaugliu. Vežimai sulūžę, ratai vos stipinuose laikosi, pakinktai virveliniai.

Po kurio laiko vokiečiai pradėjo įtarinėti, ar taip iš tikrųjų nieko Lietuva neturi. Vienas Utelynes kaimo gyventojas kalvis, atvažiavęs į komisiją blogais ratais, buvo suimtas. Na ir sutapimas, kad, komisijai prisistačius, ratai sulūžo ir išlėkė į šalis stipinai. kažkas iš ūkininkų pasijuokė: "Kad ir ant šluotos, bile važiuotas". Vargšą neturtingą žmogelį įsodino į motociklo priekabą, uždėjo geležinius pančius ir nuvežė į jo paties šiaudiniu stogu dengtą sodybą. Žandarams buvo įsakyta iškirsti jo namus: ar neras ten kokio vežimo ir gerų ratų. Deja, nieko nerado. Gudraus būta lietuvių: ratus sunėręs, prieš važiuodamas į komisiją, atsargumo dėlei, paskandino į prūdą. Atraportavo žandarai komisijai, kad nieko nerado. Tik tada žmogų paleido.

Nukentėjo tie, kurie atvedė kiek geresnius arklius. Pavyzdžiui, mano kaime (o kaimas sudarė seniūniją) paėmė net apie 10 arklių. Seniūnijoje iš viso tebuvo tik apie 50 arklių.

Dar būdavo ir taip, kad turtą surašius, prisistatydavo tikrintojai. Ūkininkai tokių kontrolierių ėmė saugotis. Tie, kurie netikras žinias suteikė, slėpė viską po šiaudais, krūmose ir miškuose, išveždavo į gretimą valsčius pas gimines ir pažįstamus.

Nukentėjusieji skaudžiai pajuto didelį nuostolį. Reikia rugius sėti, vasarą vežti arba kitus darbus dirbti, o arklio nėra. Valsčiaus viršaičio pastangomis buvo sudaryta arklių reguliavimo komisija, bet ji vargiai galėjo

visus patenkinti. Sunkus buvo komisijos darbas. Daug ji susilaukė šmeižtų ir plūdimo. Nerimavo praradusieji arklius, kėlė triukšmą ir tie, kurie turėjo juos perleisti savo kaimynams. Reikėjo surašyti visus valsčiuje turimus arklius. Tik skirstydavo slapta, nes vokiečiai neturėjo žinoti, kiek tikrai yra arklių.

Daug vargo turėjome su vežimais ir pakinktais. Išseko visos geležies bei odos atsargos. Paėmę vežimą ar pakinktus, vokiečiai užmokėdavo vos keletą desėtkų markių. Argi galėjome už tiek naujus įsigyti? Ne, lietuviai turėjo kęsti alkį, vaikščioti basas, dirbti dieną ir naktį, kad sutaupyti pinigų ar produktų ir nusipirktų speculiacine kaina būtinus reikmenis. O iš kur imti "tūkstančius"? Reikėjo parduoti, nusivilkus geresnį rūbą, nusiėmus laikrodį ar ką kitą. Juk ir arklių tik speculiacine kaina begalėjai nusipirkti.

Tiesą sakant, būta ir lietuvių tikrų plėšikų, kurie lobo neturtingų ar vokiečių nuskriaustų tautiečių sąskaita. Tokių atsitikimų betgi ne daug buvo, nes gelbėjome nelaimėje, kiek begalėdami, vieni kitus.

Nepriklausomybės laikais buvo įkurta veislinių arklių laikytojų sąjunga, kuriai vadovavo agronomai ir veterinarijos gydytojai. Sąjungos tikslas – išauginti kuo daugiau veislinių arklių. Dabar ši sąjunga vėl buvo atgaivinta. Jos specialistai kasmet tikrindavo veislinius gyvulius. Jie išrašydavo atitinkamus dokumentus ir tada jokios komisijos jų nebelietė. Tačiau vokiečiai, pamatę tiek gražių arklių, nėrėsi iš kailio, kad juos atimtų. Kadangi veislinių gyvulių nemobilizuodavo, tai pradėjo juos atiminėti pavieniui. Gauna, būdavo, ūkininkas, turintis geresnį arklių, įsakymą jį perleisti kokiam tai į valsčių atsibasčiusiam repatriantui. Už įsakymo nevykdymą – griežtos sankcijos. Ką darysi, turėdavo perleisti, nes kitaip būtų ištrintas į Reichą.

Per tris okupacijos metus tos arklių prievolės buvo labai skaudžios. Visi jų vengė, bet vis tiek reikalavimą kiekį turėjo pristatyti. Neįvykdžius šios prievolės, vokiečiai tuojau kaltindavo pareigūnus, kad šie nesąžiningai atlieka savo pareigas. Vienas repatriantas įskundė Talačkonių kaimo ūkininką Pluščią, kad šis turi paslėpus gerų arklių. Žandarai nuvyko patikrinti, arklius surado ir konfiskavo.

KELIONĖ Į SĖKMĘ

Raimonda Mikatavage

Ar tikrai galima pasiekti sėkmę? Taip, jei pasirinksi tinkamą tikslą, kuris tavyje įžiebs liepsną, jei nesėdėsi, sudėjęs rankas, jei jausi, kad tikslas – čia pat, ranka pasiekiamas, viskas įmanoma. Ugdydamas įsitikinimą, jog pasiseks, rasi būdų nugalėti visas kliūtis, padarysi ir neįmanomiausius dalykus. Kaulų smegenimis turi pajusti, kad gali. Jei pasiseka maži darbai, jei sugebame nepamiršti, ką tuo metu jautėme, pasiseks ir vis didesniuose darbuose.

Kiekvienam kada nors yra pasisekę. Pabandyk prisiminti. Tai nebūtinai turėjo būti kažkas didelio. Gal laimėjai lenktynes, išlaikė svarbų egzaminą, tau patinkanti mergina sutiko kur nors nueiti, gavai pirmąjį darbą. Kur tau pasisekė, nėra taip svarbu, kaip pats sėkmės pajautimas. Kiek gali smulkiau prisimink, kaip jautėsi nugalėjęs, pasiekęs tikslą. Dabar nukreipk šiuos jausmus į savo šiandieninę veiklą. Įsivaizduok, kad vėl sekasi. Jei stengsimės, kad mintys būtų teigiamos, geros, prisiminsime tik tai, kas malonu. Iki šiol trukdė neigiami jausmai išnyks. Neįmanoma tiesiog išguiti pesimistiškas mintis ir jų vietoje palikti tuštumą. Reikia papildyti naujomis, įkvepiančiomis mintimis apie sėkmę.

Įsitikinimas, jog ateities tikslas, kurio pamatyti negalime, yra tikrai įmanomas, diktuoja mūsų dabartinius veiksmus. Kad atrastų Ameriką, Kolumbas turėjo būti įsitikinęs, kad vakaruose, kurlink jis plaukė, yra žemė. Lietuvos lyderiai, kovodami už nepriklausomybę nuo sovietų, išitraukdami į šią kovą, turėjo tikėti, jog laisvė – visai čia pat, ranka pasiekiamas. Jei esi skaitęs, matęs per televizorių ar tiesiog žinai, kad kas nors padarė tą patį, ko sieki tu, tai žinai, jog tai yra įmanoma. Mano mama mėgo kartoti, kad "jeigu jie galėjo, tai ir tu gali".

Tačiau nepamiršk vieno dalyko. Gali pasiekti, ką tik nori, tačiau negali pasiekti visko. Jokia svajonė nėra neįgyvendinama, jeigu vadovaujiesi tinkamais orientyrais. Tačiau pasaulis, laikas ir išteklių nėra begaliniai. Iš-

Sėkmės priešai

sirink vieną Didelę Svajonę. Kai ji išsipildys, išsirink kitą.

SĖKMĖS PRIEŠAI

"Niekieno tuščiam name niekad negaruoja pietūs, niekad iš čia neišeina ponas Niekas" (iš ansamblio "Foje" dainos).

Niekas neapsaugotas nuo kasdien pasitaikančių kliūčių. Žmonės, kuriuos lydi sėkmė, nuo nevykėlių skiria sugebėjimas klestėti, nepaisant nieko. Sėkmei labiausiai trukdo netikrumas. Nežinojimas, kaip pasisuks reikalai, kelia nerimą ir baimę. Mes tada jaučiamės prislėgti ir bejėgiai. Šis ketvertas yra didžiausi sėkmės priešai.

Nerimas

"Esu senas žmogus. Daug kas kėlė man nerimą, bet dažniausiai nieko taip ir neatsitikdavo." - rašė Markas Tvenas.

Dažnai žmonės ištisas valandas praleidžia, paskendę nerimastingose mintyse, ir negalvoja, ar tai iš tikrųjų taip jau svarbu. Jie tiesiog nerimauja, nerimauja, nerimauja. Beveik 70 proc. atvejų jaudinamasi dėl to, ko niekados neatsitiks, arba dėl to, kas jau įvyko. Kokia nauda iš susirūpinimo, ar užteks pinigų sumokėti nuomą? Juk kažkokiu būdu mokesčius sumoki kas mėnesį. Kas iš to, kad graužiesi, jog praeitą savaitę susiginėjai su draugu? Tai jau įvyko. Užuo nerimavęs, nukreipk energiją padėčiai pataisyti.

Nerimaujant ne tik sugaištama daugybė laiko. Nerimas gali virsti savimi besiremiančiomis pranašystėmis. Dalykus, dėl kurių jaudinamės, tarsi patys prisišaukiame. Jei, lipidamas į medį, vaikas ima galvoti, kad gali nukristi, tai jis, tikriausia, ir nukris. Moteris, nerimaujanti, kad vyras bus neištikimas, gali pati pastūmėti jį į neištikimybę. Jei nenori, kad atsitiktų kas nors blogo, kuo mažiau apie tai galvok.

Raimondos Mikatavage knyga "Your journey to success. A guide for Young Lithuanians", galite įsigyti šiuo adresu:

Melodija Books, P.O. Box 689, Hampstead, MD 21074. Fax: (410) 374-3569.

LITAS IR DOLERIS: AR VĖL LIKSIME KVAILIO VIETOJE?

Lietuvos laikraščiai rašo, kad vieną gražią rudens dieną paprastas žmogelis, panorėjęs litus pakeisti į dolerius, išgirs, kad dolerių jau pritrūkome. Valentina Zinkevičienė "Lietuvos Aide" suteikė daug įdomių žinių apie pavojingą padėtį Lietuvos pinigų rinkoje.

Šiuo metu sakoma: kaip gerai, kai esi ramus, jog ties kiekvienu kampu už litus gali nusipirkti dolerį. Tačiau ūkiškai galvojantis pilietis jau turėtų suvokti, kad mechanškai fiksavus dolerio ir lito santykį ir nestabdant lito faktiško nuvertėjimo, vieną dieną prieisime liepto galą...

Lietuvos ekonomistai teigia, kad lito perkamoji galia faktiškai nusmukdyta 2.5 karto. Tad stabilus lito keitimo kursas, kaip ir neseniai linksniuota ekonomikos stabilizacija, vieną dieną turės žlugti.

Kodėl? Pirmiausia štai dėl ko: jeigu jau ryžomės palaikyti stabilų lito kursą, tai pirmiausia reikėjo neleisti jam taip "praskysti". Vyriausybė, su Tarptautiniu valiutos fondu pasirašydama ekonominės politikos memorandumą, išpareigojo nekeisti savo valiutos kurso trejus metus, tačiau niekur neįsipareigojo ir nedavė jokių garantijų, kad per tuos metus nebus didinamas pinigų kiekis apyvartoje. Paprastai sakant, kad nebus įjungta "popierinių" pinigų spausdinimo mašina.

Dabar litas jau atskiestas naujai į apyvartą išleistų pinigų kiekiu. Tai patvirtina tokie išidėmėtini skaičiai: litų kiekis nuo 800 milijono (1994 metų pradžioje) padidėjo iki 1.9 milijardo (1995 m. pabaigoje). Taigi "popierinių" litų padaugėjo beveik 2.4 karto.

Vytautas Šeštokas

Ekonomiką išmanantys specialistai sako, jog jiems – jau ne paslaptis, kad valstybės valiutos atsargos, kurios laikomos užsienio bankuose ir užsienio valstybių vertybiniuose popieriuose, yra gerokai mažesnės negu bendras litų kiekis. Nurodoma, kad dolerių yra 30 proc. mažiau negu litų. Tai vienas argumentas, dėl ko galime pristigti dolerių ir po 4 litus jų nusipirkti jau ne visiems užteks.

Bet ypač pavojingą postūmį valiutų rinkoje gali sukelti prasidėsiantis vadinaujamųjų "spekuliacinių kreditinių valiutinių linijų" uždarymas, kai perpumpuotus į valiutos atsargas dolerius skoliniojai pradės atsiiminėti.

Kas yra tos spekuliacinės kreditinės linijos, galima paaiškinti pagal specialiosios Seimo komisijos, tyrusios "Tauro" banko 10 milijardų dolerių linijos skandalą. Per Lietuvą "padidinto pelningumo" kredito linija buvo bandyta pervaryti milijardus dolerių.

O spekuliacinio valiuta schema atrodo taip:

Tie spekuliaciniai valiutiniai kreditai, kurie ateina į kai kuriuos Lietuvos bankus, Lietuvoje neinvestuojami. Jie perplukdomi į užsienyje laikomas valiutos atsargas. Spekuliacinėmis operacijomis į Lietuvą atplaukiantys doleriai superkami, darant litų emisiją. Centrinis bankas paleidžia pinigų spausdinimo mašiną, tais pertekliniais emisiniais litais superka atvartus per kreditines linijas spekuliacinius dolerius ir išsiunčia juos į užsienį. Pelnomasi vien iš to, kad doleriams ar markėms moka-

mos palūkanos, kurios artimos lito infliacijai.

Taigi šimtai milijonų dolerių Lietuvoje neinvestuojami, bet už jų "perėjimą" per Lietuvos bankus ir išsiuntimą iš krašto į užsienį priskaičiuojamos 3,5 kartus didesnės palūkanos, negu Vakarų valstybėse.

Didelės finansinės kompanijos geriausiai žino pinigų rinkos būklę ir puikiai supranta, kad atotrūkis tarp realaus lito kurso ir oficialaus valiutų keitimo santykio yra pernelyg didelis. Nesunku numatyti, jog tie spekuliacinių kreditų davėjai – mažiausiai linkę rizikuoti ir pirmieji susigriebs savo indėlius. Nukentės ir vėl kvailio vietoje liks tie, kurie nepajėgia suvokti valiutų rinkos padėties ir vis dar mano, kad litą į dolerį suspės išmainyti bet kada.

Šio straipsnio autoriaus nuomone, nenormali lito padėtis sukelia nepasitikėjimą ir užsienio lietuvių tarpe. Tai paliečia ir išeivijos lietuvių ekonomines bendroves, kurių tikslas yra investuoti Amerikos dolerius į Lietuvos pramonę ir prekybą. Šia proga norėtusi paklausti tų ekonominių bendrovių vadovų, kiek jų tarpe yra diplomuotų ekonomistų, kurie yra susipažinę su Lietuvos ekonominiais įstatymais ir jų vykdymu. Jų patarimas būtų labai naudingas, norint išvengti nemalonių rezultatų.

Reikia patriotizmo, sąžinės ir noro padėti savo kraštui. Lietuvai nereikia pavienių asmenų ar bendrovių užmačių, kurie pasinaudodami nepatyrusio krašto ekonomine padėtimi, darytų iš to savo asmeninį biznį.

ŠIAULIŲ LAISVOSIOS EKONOMINĖS ZONOS KONKURSAS

• **Lietuvos vyriausybė skelbia tarptautinį konkursą Šiaulių laisvosios ekonominės zonos verslo planui sukurti.** Taip pat siūloma parengti zonos statutą ir parinkti steigėjų grupę. Prašymai įsigyti konkurso dokumentų rinkinį priimami nuo 1996 m. rugpjūčio mėn. 18 d. iki 1996 m. gruodžio mėn. 18 d. 18 val., vietos laiku, pateikus banko dokumentą patvirtinantį 1000 litų sumos perve-

dimą į Šiaulių miesto savivaldybės sąskaitą Nr. 142121 arba 250 JAV dolerių į valiutinę sąskaitą Nr. 130070202 Lietuvos valstybinio komercinio banko Šiaulių skyriuje (banko kodas – 260101540), Dvaro g. 85, 5400 Šiauliai, Lietuva.

Konkurso dalyvių, įsigijusių konkurso dokumentų rinkinį, dokumentai užklijuotame voke priimami ir registruojami nurodytu adresu nuo 1996 m. rugpjū-

čio mėn. 18 d. iki 1996 m. gruodžio mėn. 19 d. 18 val. Vokai adresuojami: "Šiaulių miesto savivaldybei, Vasario 16-osios g. 62, 5400 Šiauliai, Lietuva". Ant voko užrašoma nuoroda "Šiaulių laisvosios ekonominės zonos tarptautiniam konkursui".

Išsamias žinias apie konkursą teikia Šiaulių miesto savivaldybė, 310 kabinete, tel. (370 1) 433555, faksas: (370 1) 427575.

AMERIKOS TAUTA

Dr. Petras Ironis Jokubka

Dr. Peter Iron Jokubka. American Nationality and ANO. Second Edition. Išleido Christoper Publishing House. 930 psl. Kieti viršeliai. Kaina – 20 dolerių.

Knygą sudaro du tomai. Pirmame tome rašome apie politines partijas ir siūloma patriotams amerikiečiams sudaryti stiprią organizaciją, kuri veiktų Respublikonų partijos sudėtyje ir siektų įgyvendinti ilgalaikę tautinę politiką. Antrajame tome išdėstoma, kaip tokia politika galėtų būti įgyvendinta praktiškai.

Skaitant šią knygą, išryškėja autoriaus siekis stiprinti amerikiečių tautos patriotizmą. Jis iškelia amerikiečių tautos problemą, net visą kapitalinį veikalą pavadindamas bendru vardu "American Nationality". Autorius mano, kad visas populiariąsias autoritetingų amerikiečių politikų ir visuomeninkų iškeltas idėjas apie Amerikos dorovinį atsinaujinimą turėtų įgyvendinti patriotinė srovė – Amerikiečių Tautinė Organizacija (ANO). ANO yra užregistruota Illinois valstijoje. P. Jokubka ją vadina judėjimu (movement).

Paminėtinas toks momentas. Amerikiečių tautinei sąmonei stiprinti autorius siūlo pagal kitų tautų pavyzdį sukurti tautinį kostiumą. Jis pateikia vyro ir moters sportinių bei išeiginių kostiumų pavyzdžius, kuriuos nupiešė lietuaitė dailininkė Laura Vaitkeauskaitė.

Išskeldamas amerikiečių tautos sąvoką, autorius pripažįsta, kad ši tauta yra sudaryta iš daugelio tautybių mišinio. Tarsi mozaika ji yra sudaryta iš daugelio dalelių, tarp kurių vis dėlto randame daug bendrų bruožų: bendrą kalbą, bendrus papročius, bendras būdo savybes, bendrą istoriją. Tad pagal savo teritorinę kilmę amerikiečiai sudaro tautą ir gali save vadinti šios tautybės nariais. Asmens teisė gyventi kurioje nors valstybėje ir naudotis visomis jos teikiomomis pri-

vilegijomis apsprendžia jo tautybės klausimą.

P. Jokubka, ilgą laiką išgyvenęs Amerikoje, pastebėjo, kad kai kurių tautybių asmenys, veikdami savo kilmės tautų vardu, nori vaidinti čia pirmą rolę, nustumdami kitų tautų kilmės žmones į išūnių vietą. Jei amerikiečių tautybės klausimas būtų populiarus ir įteisintas, į ją lengvai galėtų pretenduoti bet kokios kilmės asmuo. Jam būtų lengviau vadinti save amerikiečiu negu anglu arba airiu. Toks šios sąvokos traktavimas užtikrintų amerikiečiams patriotams svarbiausią vaidmenį savo valstybėje. Tos tautybės, kurios, veikdamos tik savo vardu, nori palenkti Amerikos politiką savo naudai, skelbia liberalizmą, atseit "lygybę visiems", tuo norėdami migdyti amerikietiškojo patriotizmą. Jos daugiausia veikia Demokratų partijos vardu. Tat kitų tautų kilmės piliečiams ir tiems, kurių proseneliai yra gimę Amerikoje, pagal P. Jokubką, nieko kito nelieta kaip remti Respublikonų partijos tautininkų sparną.

Pirmosios knygos pradžioje autorius apibūdina tautiškumo sąvoką ir nagrinėja, kaip jis pasireiškia įvairiose tautose. Jis iškelia tautiškumo reikšmę valstybių kūrimuisi ir vystymuisi. P. Jokubka trumpai prisimena ir Lietuvos tautinį atgimimą, kuriam vadovavo dr. Jonas Basanavičius, leidęs Atgimimo laikraštį "Aušra". Jei kas panorėtų P. Jokubkos knygą giliau panagrinėti, galėtų palyginti Lietuvos tautininkų judėjimą su kitų tautų analogiškais judėjimais.

Didelę pirmosios knygos dalį autorius skiria skaitytojų supažindinimui su politinėmis partijomis ir su ANO (Amerikos Tautinė Organizacija, p 27-204). Čia jis pabrėžia, kad ANO turėtų būti masinė ideologinė organizacija, turinti nario mokesčių mokančius narius, bet ne savarankiška politinė partija. Tokio tipo organizacija turėtų įeiti į Respublikonų partiją kaip jos vidurinė frakcija, esanti tarp respublikonų konservatorių ir liberalų. Kaip suorganizuoti ANO skyrius kiekvienoje rinkiminėje vietovėje, P. Jokubka yra parašęs atskirą knygą – III-įjį tomą, kuris dar nėra išleistas. Paties autoriaus nuomone, jo išleidimas gali būti tikslingas tik tuomet, kai tautinis judėjimas labiau įsigalės Amerikoje.

(Bus daugiau)

SENELIO DAINOS

Šiame laiške papasakosiu apie mano senelį – Vilhelmą. Jis gyvena Balelių kaime, Taujėnų apylinkėje, Ukmergės rajone. Jeigu surastumėte vietelę "Dirvos" laikraštyje, išspausdinkite šias senelio pasakojimų nuotrupas. Jas užrašiau, paskatin-tas mūsų gerosios auklėtojos V. Grincevičienės.

Sibiro tremtiniai – tai žmonės, kurie ilgai tylėjo, vengdami pažeminimo ar net represijų. Tik prasidėjus tautos Atgimimui, jie prabilo ir ėmė traukti iš atminties gelmių neįtikėtinus, vienus už kitą baisesnius mums, to nepatyrusiems, mirties ir kančių kelio momentus. Mano senelis irgi papasakojo savo išgyvenimus: kaip partizano (jo slapyvardė – "Šarvas"), kaip slapstėsi miškuose. Bet baisiausia buvo, kai vežė į Sibirą. Taigi paklausykite šio pasakojimo:

"... Buvo 1951 metų ruduo. Reikėjo sėti rugius. Nuėjau į sandėlį išduoti sėklą, nes tuo metu dirbau kolchoze sandėlininku. Pirmininkas surinko žmones grūdams valyti. Bevalydamas grūdus, pastebėjau atvažiuojančią brezentu dengtą mašiną. Iš jos išlipo keturi ginkluoti milicininkai. Supratau, kad gražiuoju nesisibais ir bandžiau bėgti. Bet lipant laiptais mane sustabdė ir areštavo. Suėmė nuvežė į kamerą, uždarė ir paliko iki rytojaus. Mane areštuojant, buvau vienasmarškinis, tad kameroje visą

naktį pradrebėjau nuo šalčio. Ryte pamačiau savo motiną ir seseris, sėdinčias patvoryje. Mus sugrūdo į vagoną ir išvežė. Vežė devynioliką parų į Krasnojarsko kraštą, Daurso rajoną, Michailovsko kaimą, kolchozą "Zaria". Mūsų šeimą išlaipino prie "barako" – laikinam apsistojimui skirtos pašiūrės. Ten gyvenom apie metus, bet paskui mus išvarė. Nusipirkome lūšną. Kad būtų šilčiau, aptvėrėme ją pagaliais ir pripylėme žemės. Uždengėm šiaudais ir apsigyvenom. Taip Sibire išgyvenom daugiau kaip penkeris metus.

Grįžome namo laivu ir traukiniu. Radam namus sugriautus, sodą išrautą. Išvykdamas palikau didžiulę sodybą, bet jos nė ženklo neliko. Pradėjau gyvenimą, kaip sakoma, nuo šaukšto. Dabar gyvenu, kartais net netikėdamas, kad viskas grįžo į savo vėžes. Turiu dukteris, žentus ir keturis anūkus, kuriuos labai myliu. Jie visur padeda ir myli mane."

Mano seneliai – tikrai geri žmonės. Užtai mes juos taip mylime. Važiuojam pas juos kuo dažniau, aptarinėjame iškilusius klausimus. Nežinau, ką aš daryčiau be senelių? Turbūt nebūtų kur nuvažiuoti atostogų metu, nebūtų progos pasigrožėti gamta. O bene labiausiai traukia senelio dainos. Štai jo dažnai dainuojama rytmetinė daina:

**Aušo rytas puikus, krikštolinis...
Miške nuotaika vyrų gera.
Nakties išpūdžiai pokalbius pina...
Prie ugnelės įdomi šneka.**

**Staiga sušlama miškas, suūžia
Ir sargybinio šūvis staigus.
"Vyrai, jau slenka priešas judošius –
Prie ginklų! –" vado balsas drąsus.**

**Ir pakyla drąsuoliai, kaip vienas,
Pasigirdo staugimas šiurpus.
Ugnį svaidė įkaitintas plienas.
Drąsa dengė didvyrius karius.**

**Už tave, o šalie mylimoji,
Už tave, mergužele jauna,
Už tave, sengalvėle brangioji
Jiems nusviro ant žemės galva.**

**Ir palinko eglužės šakelė,
Pabučiavo karžygius šešis.
Liūdi tėvas: sūnelis negrįžta.
Verkia sesė, močiutė sena...**

(Bus daugiau)

Modestas Gailiūnas

PLB PIRMININKO KELIONĖ Į LIETUVĄ

Jurgis Janušaitis

Pasaulio Lietuvių bendruomenės pirmininkas Bronius Nainys jau ne kartą lankėsi nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje. Tačiau visos pirmininko kelionės nebuvo pramuginės ar skirtos pasimatymui su giminėmis. Savo kelionių metu PLB pirmininkas į Lietuvą veždavosi daugybę sprendinių problemų, daugiausia susijusių su Rytų ir Europos Lietuvių bendruomenių reikalais.

Pasaulio Lietuvių bendruomenė jungia visus lietuvius, gyvenančius už Lietuvos ribų. Šiuo metu PLB priklauso 28 kraštų bendruomenės. PLB valdyba bando visus klausimus nagrinėti, pasitardama su Lietuvos vyriausybe, Seimu, ministrais, kultūros ir švietimo darbuotojais.

O problemų – begalės. Ypač sunki lietuvių padėtis yra Rytų Europoje ir buvusios Sovietų sąjungos valdytose srityse, kur tautos naikino metais okupantai ištrėmė šimtus tūkstančių lietuvių. Dalis jų iki šiol ten tebegyvena.

Tačiau PLB nesikiša į politiką, apie ką jau ne kartą yra pareiškusi. PLB valdybos priimtose veiklos gairėse 1992 m. sakoma: "Pasaulio Lietuvių bendruomenė laikosi nuomonės, kad tauta tegali išlikti ir geriausiai tarpti tik susiorganizavusi į savarankišką valstybinę organizaciją. Todėl ji remia 1990 m. kovo 11 d. atsikūrusią Nepriklausomą Lietuvos valstybę ir jos demokratiškai išrinktą vadovybę." O tai reiškia, kad PLB valdyba nesieja savęs nė su viena politine partija, grupe ir judėjimu, su kuria nors viena idėja bei pasaulėžiūra ar religija. Jos veiklos atrama yra Nepriklausoma Lietuvos Valstybė ir už jos ribų gyvenančių tautiečių lietuviybė. Bet kokie bandymai įvelti PLB į politiką būtų nesėkmingi. Ir tai labai gerai, nes valdžios keičiasi, partijos turi savo tikslus, o Bendruomenės rūpestis – išlaikyti lietuviybę.

Paskutiniosios kelionės į Lietuvą metu PLB pirmininkas Bronius Nainys sprendė įvairias problemas: aptarė PLB IX Seimo reikalus, dalyvavo tuo metu vykusiuose Rytų ir Europos LB pirmininkų bei jų atstovų suvažiavimuose, taip pat dalyvavo PLJS-gos pirmininkų suvažiavime, dr. Leono Kriaučeliūno smulkiųjų gyvulių kilnijos atidarymo iš-kilmėse.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Rytų ir Euro-

pos Kraštų valdybų pirmininkų pasitarimai vyko liepos 1-3 d.d. Vaišniūnuose, netoli Ignalinos, gražiuose poilsio namuose. Tris dienas tęsėsi Sibiro lietuvių suvažiavimas. Jame dalyvavo Barnaulo, Novosibirsko, Tomsko, Krasnojarsko ir Igarkos atstovai – iš viso 14 žmonių. Tik 4 iš jų kalbėjo lietuviškai. Todėl suvažiavimas vyko rusų kalba. Tremtis padarė didelę žalą. Tuose kraštuose padėtis liūdnoka, tačiau iš atstovų pranešimų matyti, kad jiems lietuviybė rūpi. Vienas jaunas vyras, susijaudinęs, net ašarodamas sakė norįs mokytis lietuviškai. PLB pirmininkas, dalyvaudamas šiame suvažiavime pastebėjo, kad jungtis bendram darbui jie nelabai linkę. Vyrauja didelis susiskaldymas, kartais jaučiami net šiek tiek savanaudiški siekliai.

Tuo pačiu metu vykęs Rytų kraštų ir Europos LB atstovų suvažiavimas paliko malonų išpūdį. Jame buvo daug atstovų, vyravo dalykiška, darbinga nuotaika. Iš pranešimų aiškėjo, kad tik Lenkijoje žmonės gyvena geriau, o kituose Rytų kraštuose – daug blogiau negu Lietuvoje. Veiklai stokojama lėšų, patalpų, darbo rankų. Visi nori išlikti lietuviais, mokyti vaikus lietuviškai. Šiame darbingame suvažiavime dalyvavo Estijos, Karaliaučiaus, Lenkijos, Moldovos, Ukrainos, Rusijos, Sibiro, Uzbekistano, Gruzijos, Anglijos, Vokietijos, Olandijos LB pirmininkai arba jų atstovai. Atvyko ir Lietuvos valdžios atstovai iš Tautinių mažumų, imigracijos, užsienio reikalų, tremtinių grąžinimo fondo ir kitų tarnybų.

Šiuos LB suvažiavimus išlaikė Lietuvos valdžia,

tačiau Rytų kraštų atstovams kelionės išlaidas apmokėjo PLB valdyba. PLB pirmininkas Bronius Nainys dalyvavo diskusijose, pareiškė savo nuomonę svarbiausiais klausimais.

Suvažiavimuose buvo priimta ir nutarimų, kurie lietuvių ir PLB. Štai keletas jų: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė nenustojo savo reikšmės bei veiklos prasmės, nes jos uždavinys išlieka tas pats – nuolatinis lietuviybės, t.y. lietuvių kalbos, lietuvių tautos kultūros, papročių ir tradicijų išlaikymas. Todėl organizuota Pasaulio Lietuvių Bendruomenė lieka mūsų bendro tikslo siekimo būtina priemonė". Nutarta pritarti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos sprendimui IX-tąjį PLB seimą sušaukti 1997 m. liepos mėnesio pirmąją savaitę Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose." Kitas nutarimas ragina Kraštų Lietuvių Bendruomenių valdybas ir jų padalinius paremti ir padėti išlaikyti veikiančias lietuviškas mokyklas ir sustiprinti dėmesį etninėse žemėse kuriamoms mokykloms. Siūlo ypatingai paremti Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje ir Lietuvių namus, "turinčius didžiulę svarbą lietuvių išeivijos švietimui". PLB valdybai pasiūlyta sudaryti specialią komisiją, kuri paruoštų užsienio lietuvių ir Lietuvos valstybės bendradarbiavimo programą ir pateikti ją IX-jam PLB seimui svarstyti.

PLJS-gos pirmininkų pasitarime buvo priimta keletas nutarimų, tarp jų ir toks: "PLB atstovybėje, Vilniuje, įkurti PLJS informacinį centrą". Kaip žinoma, Vilniuje jau keletą metų sėkmingai veikia PLB atstovybė,

(Bus daugiau)

Nuotraukoje iš kairės: LVA rekt. V. Bižokas, PLB pirm. B. Nainys, Švietimo ir mokslo ministras V. Domarkas, Dr. L. Kriaučeliūnas, premjeras L. M. Stankevičius, ambasadorius R. Karazija, Vet. tarn. dir. dr. K. Lukauskas

MINTYS PO OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ

Rugpjūčio 4 dieną Atlantoje buvo užgesinta 26-ųjų Olimpinių žaidynių ugnis, kuri čia degė nuo liepos 19-sios. Tą sekmadienį dar tęsėsi paskutinės šios olimpiados rungtys, tarp jų ir maratonas. Vakare vyko gana įspūdingos uždarymo iškilmės. O po to čia dalyvavę sportininkai, kurių buvo apie 11 tūkstančių iš 197 valstybių) išsiskirstė su viltimi, kad bent dalis iš jų vėl susitiks po ketverių metų Australijoje, Sidnio mieste.

Tai buvo sukakusių metų žaidynės, kuriomis paminėtas modernių laikų tokių sportinių susibūrimų šimtmetis. Dideliu kontrastu dabartinėms buvo vykusios prieš 100 metų Atėnuose, Graikijoje. Jos tada tęsėsi ne septyniolika, o tik dešimtį dienų. Buvo varžomasi tik devyniose sporto šakose, rungtyniavo 311 atletų iš 13 valstybių. Taigi per šimtmetį olimpiados labai išaugo. Daugelis nuogastauja, kad jos prarado sumanytojo Piero de Kubereno tikslus.

Vienas iš labiausiai pamintų olimpinių idealų yra tas, kad dabar jau viešai čia rungtyniauja daugiausiai pasaulyje apmokami sportininkai su tais, kurie už savo sportinę veiklą nieko negauna. Dar ne taip senais laikais skaitydavome, kad sužinojus, jog tas ar kitas olimpietis, paėmęs nors ir mažą pinigėlį, būdavo diskvalifikuojamas ir net laimėti medaliai iš jo būdavo atimami. O dabar kaip tik tokiais "supermilijonieriais" olimpiečiais labai džiaugiamasi. Jie yra dėmesio centre, nežiūrint, kad prieš tokius laimėti tikriesiems sportininkams nėra jokių vilčių.

Edvardas Šulaitis

Taigi, rimtai galima sakyti, kad olimpinės žaidynės gerokai išsigimė. Ir ne vien dėl jų dalyvių atlyginių. Pažiūrėkime į įvairaus plauko biznierių, kurie iš olimpiadų daro tik verslą. Niekas jų nesudraudžia, tarsi tai būtų įsisenėjusi norma.

Turbūt labiausiai akį rėžė NBC televizijos, kuri buvo nusipirkusi išimtinę teisę rodyti Atlantos žaidynes, laidos. Na ir ką tie televizijos monopoliai turėję milijonieriai sugalvojo? Jiems sportiniai pasiekimai, ir kiti būtini informaciniai dalykai šį kartą neegzistavo. Jie viską darė pagal šaltą, biznieriškumo principą sukurtą scenarijų, elgdami detektyvinių ar kitų į juos panašių filmų pavyzdžiu. Jie stengėsi didinti įtampą, rodyti kuo daugiau ašarų, žodžiu, taikėsi prie pigaus pačių primityviausių žiūrovų skonio.

Tie, kurie iš televizijos laidų tikėjosi tikslų žinių, jų gauti negalėjo. Tos rungtynės, kuriose amerikiečiai nedalyvaudavo arba neturėdavo galimybių laimėti, iš viso nebuvo rodomos arba tik šmėkštelėdavo ekrane. Informacijos reikėjo ieškoti spaudoje, kuri kiek išsamiau nušviesdavo olimpiados įvykius. Tačiau ir spauda elgėsi pagal panašų modelį: atspindėjo daugiausia tik amerikiečių sportininkų laimėjimus. Pavyzdžiui, gimnastikai mažiausiai savaitę laiko buvo skiriamos ištisos valandos. Vis kartodavosi tos pačios šakos komandinės ar pavienės varžybos vyrų ir moterų grupėse.

Mūsų dėmesys, žinoma, labiausiai buvo sutelktas į Lietuvos atstovus. Deja, NBC televizijos laidose jų beveik nematėme. Per atidarymo paradą buvo parodyti tik du Lietuvos delegacijos nariai: vėliavnešys Mažuolis, kuris net į finalą nepakliuvo, ir mūsų krepšinio komandos trenerio asistentas D.Nelsonas. Reikėjo laukti "Gimtojo krašto" žurnalo,

Lietuvos spauda ir televizija turėjo savo specialiuosius korespondentus, kurie plačiai informavo Lietuvos gyventojus. Užsienio lietuvių spauda, radijo ir televizijos programos turėjo tenkintis žiniomis, gautomis iš antrųjų šaltinių. Deja, jie nebuvo patikimi. Štai Čikagos lietuvių rytinė radijo programa telefonu klausinėdavo lietuvių delegacijos pareigūnus, prašydama jų pranešti apie sportininkų pasirodymus, pasidalinti savo įspūdžiais arba nuomonėmis. Buvo keista girdėti vieno tokio aukšto pareigūno atsakymus, jog jis nieko nežino, nieko nenori sakyti ir pan. Kiti vis diplomatiškai atsakinėjo į klausimus, nieko nepasakydami ir vaikiškai teisindami prastus lietuvių sportininkų pasirodymus. Esą toliau bus geriau. Dienos ėjo, o laimėjimų nebuvo. Žinoma, padėti išgelbėti krepšininkai iš kurių ir buvo tikėtasi medalių. Tačiau pergalė dėl trečiosios vietos, rungtyniaujant su australais, nebuvo tokia aiški ir įtikinanti.

Labiausiai mūsų oficialieji pareigūnai olimpiadoje susikompromitavo dėl dviratininkės Ritos Razmaitės. Nors šios šiaulietės sportininkės vartoto vaisto – bromantano nebuvo draudžiamųjų preparatų sąraše, ji tuoj pat buvo išsiųsta iš olimpiados, dar nebaigusi savo varžybų. Tuo tarpu Rusijos delegacijos vadovybė, irgi gavusi panašią nuobaudą, kreipėsi į arbitražo teisimą ir šis nusprendė, kad tai nėra toks vaistas, dėl kurio reikėtų diskvalifikuoti. Tuomet, žinoma, ir R.Razmaitės garbė buvo atstatyta. Tačiau už tai negalime pasakyti ačiū "tiek daug dirbantiems", kaip jie patys sakydavosi, Lietuvos delegacijos vadovams.

Kartą įspūdį paliko ir nesutarimas Lietuvos krepšinio rinktinės narių tarpe, dėl kurių Lietuva buvo vienintelė komanda, kurios sudėtyje tebuvo tik 11 krepšininkų. Dar iki šios dienos neaišku, kam komandoje priklausė paskutinis žodis: treneriui Vladui Garastui ar kitiems krepšinio tūzams. Reikia manyti, kad anksčiau ar vėliau tai sužinosime.

CLEVELANDO MUZIEJAI

Gerardas Juškėnas

The Cleveland Museum of Natural History – Gamtos istorijos muziejus Wade Oval Dr. Cleveland. Darbo valandos: nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Įėjimas – mokamas. Tel. 231-4600. Sonja Teraguchi, entomologė – vabzdžių specialistė, gamtos muziejaus kieme tvarko peteliškių darželį, kuriame rugpjūčio 16 d. ji parengė specialią programą – "Butterfly magic".

The Dittrick Museum of Medical History – Medicinos istorijos muziejus, Allen Memorial Medical Library patalpose, 11000 Euclid Ave. Darbo valandos: 10 v.r. – 5 v.p.p. Įėjimas – nemokamas. Tel. 368-3648.

The Great Lakes Science Center – Didžiųjų ežerų mokslo centras, North Coast Harbor, 601 Erieside Ave. Darbo valandos: kasdien 9:30 v.r. – 5:30 v.p.p., išskyrus trečiadienį ir ketvirtadienį, kai muziejus veikia iki 9 val. vakaro. Įėjimas – mokamas. Tel. 694-2000. Ten pat veikia Cleveland Clinic Omnimax teatras (atskiras įėjimo mokestis) nuo sekmadienio iki ketvirtadienio: 10 v.r. – 8 v.v., o penktadieniais ir šeštadieniais: 10 v.r. – 9 v.v.

The Health Museum – Sveikatos muziejus, 8911 Euclid Ave. Valandos: 9 v.r. – 5 v.p.p. Įėjimo mokestis. Tel. 231-5010.

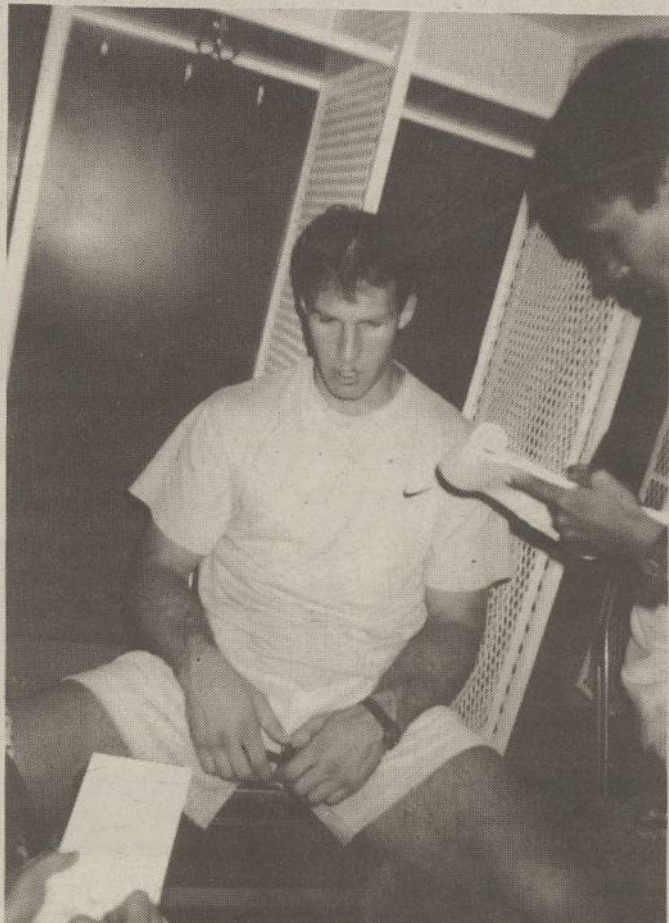
The Rock and Roll Hall of Fame and Museum –

"Roko" garbės salė ir muziejus, North Coast Harbor, 1 Key Plaza. Darbo valandos: 10 v.r. – 9 v.v. nuo trečiadienio iki šeštadienio; 10 v.r. – 5:30 v. p.p. nuo sekmadienio iki antradienio. Įėjimas – mokamas. Žiūrovai su bilietais yra įleidžiami kas 15 minučių ("timed tickets"). Į muziejaus muzikos krautuvę įleidžiama be bilieto. Tel. 1-800-493-ROLL

Steamship Wm. G. Mather Maritime Museum – jūrų muziejus garlaivyje. Darbo valandos" 10 v.r. – 5 v.p.p. nuo pirmadienio iki šeštadienio, o sekmadienį nuo vidurdienio iki 5 v.p.p. Atidarytas iki Darbo dienos šventės. Įėjimas – mokamas. Tel. 566-8770.

The Western Reserve Historical Society and Crawford Auto-Aviation Museum – W.R. Istorijos dr-jos ir Crawford automobilių ir aviacijos muziejus, 10825 East Blvd. Atidarytas kasdien nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., o trečiadieniais iki 9 v.v. Biblioteka yra uždaryta sekmadienį ir pirmadienį. Įėjimas – mokamas. Tel. 721-5722. Šios draugijos žinioje yra Hale Farm and Village – Hale šeimos sodyba, 2686 Oak Hill Rd., Bath, Oh. Darbo valandos: šeštadienį 10 v.r. – 5 v.p.p., sekmadienį nuo vidurdienio iki 5 v.p.p. Įėjimas – mokamas. Sodyba yra istorijos muziejus.

(nukelta į 11 psl.)

Šarūnas Marčiulionis – žurnalistų dėmesio centre.

Ed. Šulaičio nuotr.

Clevelandas neseniai atšventė savo 200-ąsias metines. G.Juškėno nuotraukoje – paminklas J.W.Goethei ir J.Ch. Fr. von Schilleriui vokiečių kultūriniame darželyje

RENGINIŲ KALENDORIUS

- **RUGSĖJO 8 d.** - Visų tautybių kultūrinių darželių lankymo diena, skirta Clevelando 200-osioms metinėms. Renginį globoja LB Clevelando apylinkės valdyba.
- **RUGSĖJO 15 d.**, Skautininkų draugovės kultūrinė popietė – Aurelijos M. Balašaitienės knygų pristatymas.
- **RUGSĖJO 28 d.**, šeštadienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o Baltų komitetas.
- **SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis** – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas. Rengia Cleveland'o skyrius.
- **LAPKRIČIO 9 d., 7 val. vakaro** – Dievo Motinos parapijos choro rudens balius.
- **LAPKRIČIO 17 d.** – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.
- **LAPKRIČIO 23 d.**, šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą.
- **GRUODŽIO 24 d. 9 val. vakaro** – Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje.

CLEVELANDO MUZIEJAI

(atkelta iš 10 psl.)
Jis vaizduoja Ohio kaimo gyvenimą 18-ojo šimtmečio viduryje. Tel. 1-800-589-9703.

Cleveland Museum of Art – Clevelando Dailės muziejus, 11150 East Blvd. Darbo valandos: antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį: 10 v.r. – 5:45 v.p.p., trečiadienį: 10 v.r. – 9:45 v.v. šeštadienį – 9 v.r. – 4:45 v.v., sekmadienį – 1 v.p.p. – 5:45 v. p.p. Įėjimas – nemokamas. Muziejus nedirba pirmadienį ir šventadieniais. Tel. 421-7340.

Dunham Tavern Museum – Senovinės užkeigos muziejus, 6709 Euclid Ave., Cleveland. Darbo valandos: trečiadienį – penktadienį ir sekmadienį nuo 1 v.p.p. iki 4 v.p.p. Įėjimas – mokamas. Tel. 431-1060.

NASA Lewis Visitor Center – JAV Erdvės tyrimų centras, 21000 Brookpark Rd. Darbo valandos: 9 v.r. – 4 v.p.p. – nuo pirmadienio iki penktadienio; 10 v.r. – 3 v.p.p. – šeštadieniais ir 1 v.p.p. – 5 v.p.p. – sekmadienį. Įėjimas – nemokamas. Uždarytas per oficialiąsias šventes.

"Taupa" bus uždaryta Darbo dienos savaitgalį: šeštadienį, rugpjūčio 31, sekmadienį, rugsėjo 1 d., pirmadienį, rugsėjo 2 d.

Shaker Historical Museum – Shaker sektos istorinis muziejus, 16740 South Park Blvd., Shaker Heights. Darbo valandos: 2 v.p.p. – 5 v.p.p. nuo antradienio iki sekmadienio. Įėjimas – nemokamas. Tel. 921-1201.

Stan Hywet Hall – Tudor stiliaus rūmai ir sodai, 714 N. Portage Path, Akron. Darbo valandos: 10 v.r. – 4 v.p.p. nuo antradienio iki šeštadienio; sekmadienį – 1 v.p.p. – 4 v.p.p. Įėjimas – mokamas. Padangų gamyklų steigėjo Seyberling 65 kambarių rūmai (1911-15m.) gėlynų ir parkų aplinkoje. Tel. 1-330-836-5533.

JAV 20-jo prezidento James A. Garfield kapas paminkliniame bokšte – Lake View kapinėse 12316 Euclid Ave. Cleveland. Lankymo valandos: kasdien 9 v.r. – 4 v.p.p. Įėjimas – nemokamas. Tel. 421-2665.

Prezidento James A. Garfield namas – Lawnfield, 8095 Mentor Ave., Mentor. Sodyba dabar atnaujinama. Veikia naujas svečių centras. Darbo valandos: 10 v.r. – 5 v.p.p. nuo antradienio iki šeštadienio, o sekmadienį nuo vidurdienio iki 5 v.p.p. Įėjimas – mokamas. Tel. 255-8722.

Ger. J.

ATNAUJINDAMI PRENUMERATĄ "DIRVAI" AUKOJO:

B.R.Šležai, Dorch, MA	\$35
R.Švarcas, W.Newb., MA	\$30
V.Dzigas, Omaha, NE	\$25
S.Petokas, Upland, CA	\$20
V.Bacanskas, Baltim., MD	\$20
B.Dirmantienė, Chic., IL	\$15
V.Židžiūnas, Centerv., MA	\$10
A.R.Lukai, Philad, PA	\$10
J.Žilys, W.Hartford, CT	\$10
G.Breichmanas, Ont.Can.	\$10
J.Kašuba, Midland, MI	\$10
P.Klimas, Paris, France	\$5
A.Janušonis, Woodh., NY	\$5
J.Bironas, Livonia, MI	\$5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

"DIRVOS" APIPLĖŠIMO NUOSTOLIAMS PADENGTI AUKOJO:

120. ALTS St. Luis skyrius, Collinsville, IL	\$100
Pastaba: Apie išsiųstą auką mums pranešė B.Paprockienė, Glendale, NY.	\$130

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061
Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis-Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH DOUGLSTON, NEW YORK 11363 TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Krinta lapai...

Krinta skrydžių į LIETUVĄ kainos!

NEW YORK – VILNIUS - NEW YORK

Rugsėjo – spalio mėn.	\$650
Lapkričio – gruodžio 12 d.	\$500
Gruodžio 13-31d.	\$650
Sausio – vasario mėn.	\$500

Plius mokesčiai

Vytis Travel
40-24 235 St
Douglaston NY 11363

TEL. (718) 423-6161
800-77-VYTIS

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

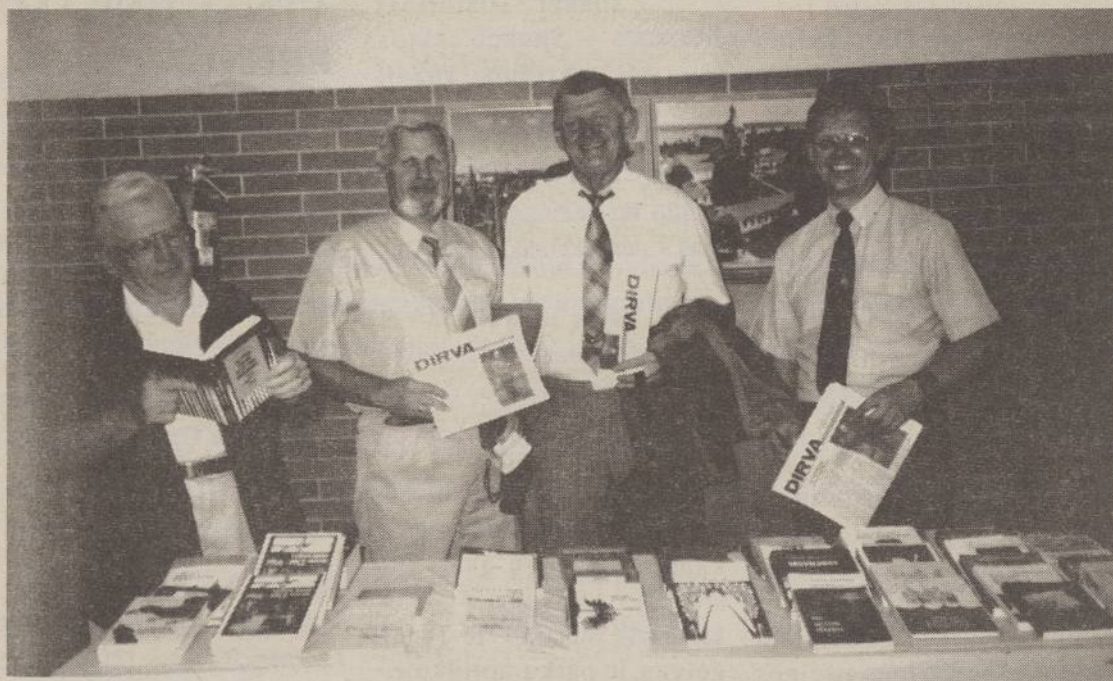
LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAI PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

DIRVA

I Klyvlendą buvo atvykusi Šiaulių miesto savivaldybės delegacija. Vizito tikslas – susipažinti su Laisvųjų ekonominių zonų veikimu Jungtinėse valstijose. V. Bacevičiaus nuotraukoje matome svečius Dievo Motinos parapijos knygyne. Iš kairės: klyvlendietis plk. ltn. A. Garlauskas, šiauliečiai S. Gerdvila, Z. Zdzichauskas ir jų palydovas, buvęs klyvlendietis plk. ltn. E. Čapas, dabar gyvenęs Šiauliuose.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Susitikimas su Seimo nariu, Lietuvos Nepriklausomybės akto signataru, LTS vicepirmininku Leonu Milčiumi įvyks Lietuvių namų M.K. Čiurlionio salėje rugpjūčio 29 d., ketvirtadienį. Pradžią – 7 val. vakaro. Maloniai kviečiame dalyvauti.

ALTS Clevelando skyrius ir "Vilties" d-ją

CLEVELANDE LANKOSI LIETUVOS SEIMO NARIAI – LEONAS MILČIUS IR ALBERTAS ŠIMĖNAS

Nuotraukoje iš kairės: Marija Remienė ir dr. Albertas Šimėnas, kuris susitiks su Clevelando lietuviais rugsėjo 1 d. Dievo Motinos parapijoje, po pamaldų.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS, ir kitas oro linijas

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

**936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095**

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį

9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000